

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı

16 Kasım 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Tahir Akyürek'in, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ve 2020 Yılı Sayıştay Raporu'nun görüşülme sürecine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Tahir Akyürek'in, İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın Azerbaycan'da Sayın Aliyev'den aldığı ödüle ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Nadir Alpaslan'ın, 2019-2021 yılları arasında Türkiye turizmi ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı hakkında sunumu

2.- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Genel Müdürü Yalçın Lokmanhekim'in, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı 2020 yılı faaliyetleri hakkında sunumu

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Türkiye-Azerbaycan Dostluk Grubu ziyaretlerine ilişkin açıklaması

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) DİĞER İŞLER

1.- 7183 Sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun Uyarınca; Sayıştay Başkanlığınca Düzenlenen 2020 Yılı Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1707)

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

1'inci Toplantı

16 Kasım 2021 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, saat 16.05'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Tahir Akyürek, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ve 2020 Yılı Sayıştay Raporu'nun görüşülme sürecine;

İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın Azerbaycan'da Sayın Aliyev'den aldığı ödüle;

İlişkin açıklama yaptı.

Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Nadir Alpaslan tarafından, 2019-2021 yılları arasında Türkiye turizmi ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı;

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Genel Müdürü Yalçın Lokmanhekim tarafından, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı 2020 yılı faaliyetleri,

Hakkında sunum yapıldı.

İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım, Türkiye-Azerbaycan dostluk grubu ziyaretlerine ilişkin açıklama yaptı.

7183 Sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun Uyarınca; Sayıştay Başkanlığınca Düzenlenen 2020 Yılı Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1707) görüşmeleri tamamlandı.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından, saat 19.29'da toplantıya son verildi.

16 Kasım 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.05

BAŞKAN: Tahir AKYÜREK (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Metin YAVUZ (Aydın)

SÖZCÜ: Jülide İSKENDEROĞLU (Çanakkale)

KÂTİP: Burhan ÇAKIR (Erzincan)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Değerli Komisyon üyelerimiz, Bakan Yardımcımız, Bakanlıktan gelen değerli arkadaşlarımız; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum, “Hoş geldiniz.” diyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

27’nci Yasama Döneminin 11’inci, Beşinci Yasama Yılı’nın da 1’inci Toplantısını açıyorum.(*)

Bugün özel bir gündemimiz var. Bugün gündemimizde, 11 Temmuz 2019 tarihinde 7183 sayılı Kanun’la kurulan, kuruluşunda Komisyonumuzun da kararı, katkısı olan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’yla ilgili bir toplantı gerçekleştiriyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Tahir Akyürek’in, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ve 2020 Yılı Sayıştay Raporu’nun görüşülme sürecine ilişkin açıklaması

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ajans Kanunu’nun 7’nci maddesine göre hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, Başkanlık tarafından da değerlendirmeler yapılması için Komisyonumuza havale edilen Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı 2020 Yılı Sayıştay Raporu gündemimizi oluşturuyor. Yani, bu Ajans Kanunu’nun 7’nci maddesinde öngördüğümüz, Meclise Sayıştay raporunun sunulması ve Ajans sorumluluğuyla ilgili düzenlenecek bağımsız denetim raporunun Sayıştay tarafından incelenmesine ilişkin Sayıştay raporu şu anda gündemimizde.

Ajans, ilgili mevzuat uyarınca düzenlenen bağımsız denetim raporunu -ilgili maddede bağımsız denetim kuruluşlarınca denetim raporu düzenlenmesi konusu malumunuz, kanunun emriydi- Sayıştaya sunması neticesinde Sayıştay Başkanlığı da bu bağımsız denetim raporuyla ilgili bir değerlendirme hazırladı. Bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu da Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmuş oldu. Sayıştay raporunu arkadaşlarımız sizlere de ulaştırdılar. Sayıştay raporunda genel değerlendirme var; raporun dayanağı, yöntemi ve kapsamı konusu var; bağımsız denetim standartlarına uygun hazırlanıp hazırlanmadığına ilişkin değerlendirme var ve sonuçla ilgili bir bilgilendirme var.

Tabii, gördüğüm kadarıyla, Sayıştay raporunda her ne kadar denetçi raporunda bildirilecek bir kilit denetim konusunun olmadığına ilişkin cümleler varsa da denetim sırasında iç kontrol eksikliklerine ilişkin de bir atıf var. Bunların giderilmesine yönelik de üst yönetime bilgi verildiğine ilişkin bir değerlendirme paragrafı benim yaptığım incelemede gözüme çarptı.

“Denetim sonucunda düzenlenen bağımsız denetim raporları Sayıştaya gönderilir. Sayıştay, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.” hükmü gereğince rapor şu anda elimizde. Komisyonumuzda bu raporu (*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

değerlendireceğiz, Ajans temsilcisi sunumunu yapacak -Bakan Yardımcımız burada- Komisyon üyelerimizin görüşleri, değerlendirmeleri, varsa soruları ve Ajans temsilcilerinin, Bakan Yardımcımızın sorulara cevaplarıyla toplantımız devam edecek.

Raporu görüşmemizin amacı, kanunun amir hükmü doğrultusunda, Ajans faaliyetleri hakkında bilgi edinmek, kuruluşun faaliyetlerini değerlendirmek, yeni kurulan Ajansa rehberlik etmek ve Komisyonumuzun özellikle turizm konusunda, turizm alanından gelen değerli üyelerinin ya da diğer üyelerimizin de katkılarıyla ve fikirleriyle bu fikirleri Ajansın istifadesine sunmak.

Görüşmelere ilişkin hazırlayacağımız tespit niteliğindeki raporu Meclis Başkanlığına sunacağız. Üyelerimiz rapora göre, raporun içeriğine göre değerlendirmeler yapacaklar, yine, biz de Başkanlığa sunacağımız tespit raporunda o değerlendirmelere yer vermiş olacağız. Böylece süreç tamamlanmış olacak.

Ajans tabii, kanunla kurulan ilk defa böyle bir kuruluş gerçekleştirildi ülkemizde turizmde rekabet içinde olduğumuz ülkelerde örnekleri görülen bir ajans çalışmasıydı bu. Özellikle pandemi dönemine rastlaması belki dikkat çekiciydi ama pandemi döneminde de bir rol üstlenebildiği, zor şartlara rağmen pandemi döneminde de özellikle 2020 ve 2021 yıllarında katkıları olduğu, bu yıl yapılan çalışmalarla pandemi dönemi şartlarına rağmen müspet bazı hareketlere, faydalı bazı çalışmalara vesile olduğu gözüküyor.

Bakan Yardımcımız ve arkadaşlarımız sunumlarını yapsınlar, sonra Komisyon üyelerimizin görüşlerini almak istiyoruz.

Uygun bulursanız şimdi sözü Bakan Yardımcımıza vereyim.

Buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Nadir Alpaslan'ın, 2019-2021 yılları arasında Türkiye turizmi ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı hakkında sunumu

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerim; Komisyonumuzu saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Malumlarımız olduğu üzere 11 Temmuz 2019'da -sizin de ifade ettiğiniz gibi- Komisyonumuzda gerekli değerlendirmeler, düzeltmeler yapıldıktan sonra Meclisimizin takdiriyle Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansımız kurulmuş oldu. Kurulduğu günden bugüne kadar çok önemli çalışmalara imza attı. Tabii, Türkiye'de çok örneği görülmemiş bir yapılanma; yarı kamusal, Bakanlığımızla ilgili bir kuruluş. Tamamen kamu ile özel sektörün bir araya gelmesiyle kurulmuş bir yapı meydana gelmiş oldu. Bakanlığımız ve Türk Hava Yollarının temsilcileriyle beraber sektörden seçimle gelen üyelerden oluşan 15 kişilik Yönetim Kuruluyla yönetilen bir yapı. Yine -gelirlerinin büyük bir kısmı- sektörden elde edilen gelirlerle ve kamudan ayrılan payla varlığını devam ettiriyor. Yine, kamudan ayrılan paylar ile sektörden topladığımız paylar -sizin de ifade ettiğiniz gibi- bağımsız denetim kuruluşları tarafından raporlanıp Sayıştay denetiminden geçtikten sonra değerlendirilmek üzere sizlere arz ediliyor. Bu çerçevede huzurlarınızda bulunmaktayız.

2019 yılında Türkiye turizmde çok parlak bir yıl geçirdi. Turizm gelirlerimiz ve ülkemizi ziyaret eden yabancılar konusunda en iyi rakamları yakaladık. Bu en iyi rakamları yakalamakla beraber Türkiye çok güzel bir atmosfer yakalamıştı turizmde. Bu daha da büyük rakamların, daha da büyümenin... Dünyada turizmde en iddialı ülkelerden biri olmak gibi bir atmosfer yakalamıştık Türkiye olarak, bu bizim için çok büyük bir avantajdı. 2020'de çok büyük beklentilerimiz vardı ama maalesef ki Çin'de çıkan Covid-19 virüsünün tüm dünyayı sarsmasının ve Martta da ülkemize gelmesinin ve tüm dünyanın

kapanmasının tüm sektörler için öyle ya da böyle etkisi oldu ama turizm sektöründe çok olumsuz etkileri oldu Covid-19 virüsünün. Bu çerçevede tüm dünya yüzde 80'ler civarında küçülme, daralma yaşadı turizmde.

Tabii, bu çerçevede, Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının esnek yapısı, hızlı karar alabilme ve hızla bunu uygulayabilme gibi bir imkânı sayesinde çok önemli çalışmalara imza attık. Ben, kısaca, belli başlı olanları hemen ifade etmek istiyorum. Dünyadaki kapanma sonrasında açılımla beraber dünyaya güvenli bir mesaj verecek ve gelen insanların özellikle Covid-19 açısından sağlıklı bir tatil yapabilmelerini sağlayacak, dünyaya da entegre Güvenli Turizm Sertifika Programı'nı başlattık ve bunun tanıtımını yaptık. Tüm dünyada ve tur operatörlerinde büyük bir saygınlık ve örnek oluşturdu bu çalışma, örnek ve öncü olarak diğer ülkelerde de uygulanmaya başlandı. Yine, bu program sayesinde ve Tanıtım Ajansımızın yaptığı bu çalışmalar sayesinde dünyada -biraz önce ifade ettiğim gibi- yüzde 80'ler civarında olan gerileme bizim ülkemizde yüzde 65'ler düzeyinde yaşandı, biz dünyadan daha az küçülmüş olduk. Herhâlde, tabii ki çok sıkıntılı bir süreç yaşadık ama sonuçta Geliştirme Ajansımızın yapmış olduğu çalışmalarla, bize sağlamış olduğu imkânlarla biz bu Covid-19 pandemi sürecini çok başarılı bir şekilde geçirdik. Gerek 2020'de gerekse 2021'in ilk üç çeyreklik dönemlerinde aldığımız rakamlar, elde ettiğimiz sonuçlar bize göstermektedir ki biz dünyadan, özellikle de rakibi olduğumuz Akdeniz çanağındaki ülkelerden çok daha hızlı büyüme sağladık 2021'in ilk dokuz ayının rakamlarına baktığımızda, bugüne kadar hep bizden önde olan İspanya ve İtalya'dan daha fazla yabancı ağırlamış durumdayız yani biz ilk defa İspanya ve İtalya'yı 2021 yılının ilk dokuz ayında geride bıraktık. Bu tabii ki kendiliğinden, tesadüfen olan bir husus değil, burada Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansımızla yapmış olduğumuz çalışmalar en başat rolü oynuyor. Dolayısıyla ben kısaca şunu ifade edebilirim: Turizm Geliştirme Ajansımız olmasaydı biz -biraz önce de ifade ettiğim gibi dünya ortalamaları olan yüzde 80'ler civarında bir daralma- hızlı bir toparlanmayı yaşayamazdık, yaşadığımız sıkıntılar çok daha büyük olurdu, turizm sektörümüz çok daha büyük sıkıntılar yaşardı. Bizim bunu diğer ülkelere göre daha hafif düzeyde yaşamamızın en büyük sebebinin Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile yaptığımız çalışmalar olduğunu söyleyebilirim.

Başkanım, sizin de ifade ettiğiniz gibi Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansımızın Genel Müdürü Yalçın Bey burada. Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının yapmış olduğu faaliyetleri on beş-yirmi dakikalık bir süreç içerisinde müsaade ederseniz sunacaklar, sonra sizlerin değerlendirmelerine göre sizlerden gelecek soruları da cevaplandırmaya hazır olduğumuzu da ifade ederim.

Tekrar saygılar sunarım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Çok uzun olmayan bir sunum olsun çünkü Komisyon üyelerimizin görüşlerini almak daha önemli.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Tahir Akyürek'in, İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın Azerbaycan'da Sayın Aliyev'den aldığı ödüle ilişkin açıklaması

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu arada, hızlıca geldiğimiz için göremedim ben; Şamil Ağabey, tebrik ediyoruz, Azerbaycan'da Türkiye-Azerbaycan ilişkilerine yaptığınız katkı nedeniyle Sayın Aliyev'den önemli bir ödül aldınız. Komisyon adına da memnun olduk.

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Üniversiteden.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Üniversiteden mi?

Şimdi, ben aradığımda çoğunlukla Azerbaycan'da oluyor Dostluk Grubu üyeleri, ilişkilerin güçlenmesinin işareti bu tabii, gördüğüm kadarıyla.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrim'ın, Türkiye-Azerbaycan Dostluk Grubu ziyaretlerine ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkan.

Gerçekten Azerbaycan-Türkiye ilişkileri şu anda en üst seviyede. Sokaklarda yürüdüğünüz zaman, köylere gittiğiniz zaman her yerde Türk Bayrakları Azerbaycan Bayraklarıyla yan yana. Çok önemli bir çizgi yakalamışız ama benim şahsi kanaatim Parlamento ilişkilerinde biraz daha şey etmemiz lazım. Mesela, bu sefer Dostluk Grubu bünyesinde birkaç tane Komisyon Başkanını götürdük, oradaki Komisyon Başkanlarıyla da konuşarak onların eksikliklerini, varsa bizden alabilecekleri bir şey...

Gerçekten güzel bir dayanışma var ama ben Sayın Aliyev'e de söyledim, 600 milletvekilinin hepsi Azerbaycan'a gelmek istiyor, Meclis Başkanımıza da söyledim, belki bir özel uçak... Orada karşılamayı, konaklamayı yaparlar onlar ama bütün arkadaşlarımızın öyle bir talebi var. Sizlerden de destek istiyoruz bu konuda. Biz bunu organize edelim, bölüm bölüm her ay bir ekip gitsin oraya, tanışın diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederim Şamil Bey.

Buyurun Sayın Genel Müdür.

III.- SUNUMLAR (Devam)

2.- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Genel Müdürü Yalçın Lokmanhekim'in, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı 2020 yılı faaliyetleri hakkında sunumu

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcım, Genel Müdürüm, Sayın Başkan, saygıdeğer üyeler ve milletvekilleri; hepinizi saygılarımla selamlarım.

Müsaadenizle, Ajansımızın 2020 yılı faaliyetleriyle ilgili size kısa bir bilgi arz etmek isterim. Efendim, Ajansımız -malum, temel stratejisi- Türkiye markasını ve turizmini yurt dışına tanıtmak, Türkiye turizminin gerek turist sayısı gerekse gelir olarak ilerlemesini, büyümesini sağlamak amacıyla kurulmuştur. TGA –kısaca “TGA” diyeceğim bundan böyle- global Türkiye tanıtımında, 2020 senesinde 82 yabancı ülkede tanıtım faaliyetleri yürütmüştür. 17 ayrı ülkenin televizyon kanallarında Türkiye reklam ve tanıtımlarını gösterdik, 82 ülkede de dijital mecralarda Türkiye reklamı yaptık, 8 farklı ülkede basılı mecralarda, dergilerde ülkemizle ilgili reklam ve haberler çıkardık, 97 farklı ülkede kurumsal iletişim faaliyetleri yürüttük. Ayrıca -sunumun daha sonraki slaytlarında detaylarını arz edeceğim- yaptığımız ağırlama faaliyetleriyle de yaklaşık 312 milyon etkileşim sağladık. Aynı zamanda, sosyal medyada da 6,7 milyar gösterime ulaştık. Bunlar 2020 senesinde Türkiye tanıtımıyla ilgili yurt dışı mecralarda ulaştığımız rakamlar ve sayılar.

Şimdi, iletişim stratejimizde biz Türkiye markasını ön plana çıkarıyoruz. 2020 yılında da Covid öncesinde Türkiye'yle ilgili bir televizyon reklamı yaptık: “Türkiye nasıldı?” İnsanlara Türkiye'yi tanıtmak, hatırlatmak, Türkiye'ye gelmeye özendirmek amaçlı bir kampanyaydı. Bu gerek televizyonlarda gerekse dijital mecralarda yurt dışında yayımlandı. Tabii, daha sonra, az önce Sayın Bakan Yardımcımın da ifade ettiği gibi, maalesef, hayatımıza Covid pandemisi girdi. Bu pandemiyle beraber insanların kapandığı, turizmden uzaklaştığı zamanlarda ülkemizi hatırlatıcı birtakım reklam kampanyaları yürüttük. Daha sonra, yine, Sayın Bakan Yardımcımızın ifade ettiği gibi, Türkiye'de

dünyadaki ilk örneklerden biri olan “Güvenli Turizm Sertifikası” ve “güvenli turizm” iletişiminde bulunduk. Daha sonra da Covid’in etkisini nispeten kaybetmeye başladığı zamanlarda tekrar Türkiye’yi insanlara hatırlatıcı “İstanbul”, “Türkiye”, “Yaz” konulu iletişimlerde bulunduk. Az önce dediğim gibi, televizyon reklamlarımızı 2020 senesinde 5 ayrı film ve temayla 17 ülkede 34.188 rating puanıyla gösterdik ki bu gerçekten çok yüksek bir uluslararası puan. 17 ülkede az önce bahsettiğim filmler çeşitli dönemlerde... Bu arada biz tabii, filmlerin içeriklerine göre mevsimsel ayarlamalar da yapıyoruz, dinamik bir yapımız var. Yani erken rezervasyon sezonunda rezervasyonu hatırlatıcı filmleri, yaz sezonu öncesi yaz turizmine yönelik filmleri, dönem dönem İstanbul’u, şehirleri anlattığımız filmleri bu esnek yapıyla, tüm yıl içinde temalarına ve zamanlamasına uygun bir şekilde bu mecralarda gösterdik.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Reklam filmlerinin etkisini falan da inceleyebiliyor muyuz?

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Tabii ki efendim, sadece reklam filmlerimizin değil, aynı zamanda dijital iletişimlerimizin -az önce söyledim, biraz sonra tekrar arz edeceğim- Türkiye’de yaptığımız tüm etkinlik ve ağırlamaların, her şeyin etkisini de ölçebilecek kapasitemiz var, gerek yurt içi gerek yurt dışı pek çok sistemi anında takip ediyoruz. Az önce Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettiği gibi, 2020 senesindeki en büyük katma değerimiz sanırım esnek iletişim politikamız oldu. Çünkü malumunuz o yıl içinde ülkelerde çok farklı politikalar izlendi; ülkeler açıldı, kapandı, önlemler sergilediler, bunları zaman zaman zaman değiştirdiler. Biz de iletişim politikamızı yaptığımız takipler neticesinde bu esnekliğe uygun şekle getirmeye çalıştık ve bu şekilde reklamların yayınına yönettik.

Tabii, günümüz teknolojisinde çok önemli diğer mecra artık, en az televizyon kadar dijital mecralar. Biz 64 farklı içerikle dünyadaki dijital mecralarda da 2020 senesinde 82 farklı ülkede bu mecralarda yayın yaptık, bunları reklamlarımız, temalarımız üzerine özelleştirdik. Biz Türkiye markasını temalar ve destinasyonlar olarak tanıtmaya politikasını güdüyoruz. Yani bazen şehirlerimizi, bazen temalarımızı... İşte, bu temalar yaz zamanı deniz, kum, güneş olabiliyor; geneline baktığımız zaman gastronomi, inanç turizmi gibi çeşitli temalarda da iletişimlerimiz var. Dolayısıyla 62 içerikte yıl geneline yayılmış bir şekilde 82 ülkede yayın yaptık ve 7,5 milyarın üzerinde de ölçülebilir bir gösterime ulaştık.

Tabii, tanıtım faaliyetlerimiz sadece görsel mecralarda, televizyon ve dijitalde sınırlı kalmadı; aynı zamanda 8 farklı ülkede 57 farklı basımda, dergide, turizm odaklı, seyahat odaklı dergilerde de çeşitli yayınlar yaptık. Bunların bir kısmı ilan şeklinde oldu, bir kısmı da haber niteliği taşıyan advertoriallar şeklinde oldu. Bunları da dediğim gibi 8 ülkede 2020 yılı boyunca çeşitli dönemlerde devam ettirdik.

Bunlar yaptığımız dergi reklamlarından birkaç örnek; bazen Kapadokya, bazen İstanbul, bazen güney, deniz turizmi, bazen gastronomi veya spor temalı iletişimlerde bulunduk. Tabii, sosyal medya da çok önemli mecralarımızdan bir tanesi. 2020 rakamlarına şöyle bir göz atacak olursak, Instagram’da, Facebook’ta, Twitter’da ve YouTube’da da çeşitli takipçilerimiz, kayıtlı takipçilerimiz var. Burada da organik büyümeye yöneliyoruz yani insanların yaptığımız iletişimler sonucunda bu medyaları takip etmesini sağlıyoruz ve bu medyaların da anlık performans ölçümlerini sürekli yapıyoruz.

Bunun yanında, reklamlardan başka şundan da bahsetmek isterim: Ülkemiz turizmine katkıda bulunan, bizim için önemli birtakım yabancı hava yolları ve tur operatörleriyle, bizim “birlikte reklam” dediğimiz iş birliklerine gittik. İngiltere ve Almanya bizim için çok önemli pazarlar. Burada SunExpress gibi, Jet2holidays gibi, easyJet gibi, British Airways gibi hava yolu şirketleriyle... Türk Hava Yollarını zaten söylemeye gerek yok, o bizim doğal bir ortağımız; tüm reklamlarımızda, tüm iletişimlerimizde mutlaka Türk Hava Yolları markasını da kendi markamızın yanına koyuyoruz. Bu yabancı hava yollarıyla ve Almanya, İngiltere ve Rusya pazarlarındaki birtakım etkin tur operatörleriyle de ortak reklam kampanyaları yaptık, onların ülkelerinde Türkiye markasını, az önce saydığım içeriklerdeki

görselleri bu operatörlerin kendi mecralarında, bazen açık hava mecralarında, dijital veya basılı mecralarda da ortak kampanyalar düzenleyerek bunların da Türkiye turizmine daha fazla müşteri getirmesine destek olduk. Bunlar da bu iş birliklerimizin görsellerinden bazı örnekler. Dediğim gibi, bu yabancı markalarla, Türkiye markasıyla Türkiye destinasyonuna özel mesajlar verdik. Bu birlikte reklamın da gerçekten bu zor pandemi döneminde bize çok büyük faydası olduğunu da gördük.

Evet, ilk slaytlarda bahsetmiştim, bu da bizim için çok önemli bir faaliyet, biz birtakım ağırlama ve etkinliklerde bulunuyoruz. Amacımız şu: Yurt dışında basın mensubu veya etkili kişiler, bu etkili kişiler, sosyal medyada çok fazla erişimi olan, turizm alanında, seyahat alanında, yeme içme alanında önemli sosyal medya insanları... Bunları birtakım raporlama ve eleme kriterleriyle gözden geçiriyoruz, gerçekten çok fazla etkin olanlarını Türkiye'ye davet ediyoruz, ilgi alanları içindeki rotalarda, destinasyonlarda bunları ağırlıyoruz ve döndükten sonra da bizim bu ağırlamalarımızda edindikleri intibaların takibini yapıyoruz. 2020 senesinde Türkiye'de, toplamda farklı 35 ülkeden 1.225 kişiyi 97 farklı etkinlikte ağırlamışız ve bu ağırlamanın sonucunda, bu insanların dönüşte Türkiye hakkındaki olumlu mesajlarının içeriklerinin de takibini yaptık. Buradan da 300 milyonun üzerinde, bizim ölçümlemimize göre 312 milyon 650 bin farklı iletişim ve etkileşim olduğunu gördük, zaten bu insanları ağırlamaktaki amacımız buydu.

Bunun yanında, birtakım diğer faaliyetlerimizden de örnekler arz etmek isterim. Yabancı büyükelçilerle ilgili bir güvenli turizm toplantısı yaptık. Güvenli turizm programımızın, sertifikamızın, Türkiye'de Covid sonrası güvenli turizm için aldığımız önlemlerin büyükelçilerimize tanıtımını yaptık.

Diğer arz etmek istediğim önemli bir konu da kurumsal iletişim. Şu ana kadar anlattıklarım, çeşitli mecralarda reklam, ağırlama, etkinlik; tabii, bunun yanında çok önemli bir mecra da kurumsal iletişim. 97 farklı ülkede kurumsal iletişim faaliyetleri yaptık. 17 ülkede müşavirlerimiz vasıtasıyla çalıştığımız 17 lokal kurumsal iletişim ajansımız var. Bu ajanslar bizim adımıza, bizim merkezî yönlendirmemizle, bizim verdiğimiz mesajları o ülkedeki basın, medya ve etkili kuruluşlar üzerinde kurumsal iletişim manasında yayıyorlar, bunları da Türkiye'den merkezî olarak yönetiyoruz. Dolayısıyla, 2020 senesinde kurumsal iletişim faaliyetlerini de her ne kadar Covid'in –az önce Sayın Başkanın da ifade ettiği gibi- zor ortamında olsak da başarıyla devam ettirdiğimizi düşünüyorum. Bu yaptığımız kurumsal iletişim faaliyetlerinin de basına yansımalarına baktık, bunları da ölçüyoruz ve sürekli takip ediyoruz. Bu kurumsal iletişim faaliyetleri bazen on-line mecralarda yansıyor, bazen basılı mecralarda, bazen de bulundukları ülkenin televizyon kanallarında. Bunların da ne kadar etkili olduğunu, kaç kişiye ulaştığını, kaç defa izlendiğini, ne kadar erişildiğini de bu rakamlarla takip etme imkânına sahibiz. On-line sayfalara bakarsak 6 milyarın üzerinde, off-lineda yani basılı 3 milyardan fazla erişime, kişiye ulaştığımızı görebiliyoruz.

Diğer bir önemli mecramız da tabii -çağımızın en etkin mecralarından biri- dijital platformumuz. Bizim “Go Türkiye” adını verdiğimiz, gerçekten dünyanın en başarılılarından biri olduğunu rahatlıkla söyleyebileceğim bir dijital platformumuz var. Biz, ülkemizin tüm coğrafi bölgelerinden, 81 ilinden turizm odaklı tüm ürünleri, mesajları sürekli içeriğini dinamik bir şekilde güncelleyerek bu platformdan yayınıyoruz. Destinasyonların yanında, aynı zamanda, ürünlerimizi de “Go Türkiye” platformundan 50'yi aşkın turizm ürünü başlığı altında, sürekli içeriğini güncelleyerek dünyanın görüşüne sunuyoruz, insanların dijital platformdan da “Go Türkiye” adını verdiğimiz platformdan da ülkemiz ve turizmi hakkında bilgi almalarını temin ediyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – “Ankara niye gözükmedi?” diyor Komisyon üyemiz, Halil Bey.

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Ankara var, tüm illerimiz var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 81 ille bir tutar mısınız Ankara’yı? Şimdi, lütfen, Ankara...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Doğru söylüyorsunuz Başkanım, o anlamda değil.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ankara’nın olmaması düşünülemez, herhâlde oradaki görüntüde Ankara çıkmamış.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – En çok İstanbul ve Trabzon var da onun için merak ettim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle Sayın Vekilim, Sayın Başkanım: Bizim için çok özel bir proje bu. Go Türkiye dünyada da en başarılı, en fazla ziyaret edilen dijital platformlardan bir tanesi. Biz, burada “Türkiye” üst markası altında Türkiye’nin tüm kültür ve turizm değerlerini tanıttığımız gibi, alt oranlarda biz 81 ilde her birimle ilgili bölümler oluşturduk, ildeki valilerin başkanlığında sektör temsilcileri, tüm kamu kurumlarının temsilcileri ve il müdürlüklerimiz çerçevesinde il tanıtma kurulları oluşturduk. Bunlardan 54 tanesi faaliyete geçti, kalanları da mart ayına kadar faaliyete geçireceğiz. Bunlar, kendi valiliklerinin koordinasyonu içerisinde kültür ve turizm adına ne tür değerleri varsa tamamını beş duyuya odaklı olarak bu platforma taşıyorlar ve biz illerimizden gelen bu talep ve öneriler çerçevesinde bu tanıtımları sağlıyoruz. Çok kısa zamanda belki dünyanın en önemli tanıtım merkezlerinden bir tanesi olacak.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun, devam edin lütfen.

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcımın da söylediği gibi, Go Türkiye aslında uluslararası mecralarda da -onu da belirtiyim, bu tabii, bu yıl oldu- ödüllü bir platform. Sizi temin ederim, tüm illerimiz, tüm değerlerimiz, aynı zamanda, illerin dışında tüm destinasyonlarımız ve temalarımız Go Türkiye’de sürekli güncellenerek, sürekli yenilenerek yerlerini almaktalar.

Şimdi, müsaadenizle devam edeyim. Az önce de kısaca geçeceğimi söylemiştim. Bu bizim için çok önemli, bu, Covid’in yarattığı bir sertifika programı. Türkiye bu sertifika programını ve güvenli turizm olgusunu dünyada ilk gerçekleştiren ülkelerden bir tanesi yani öncülerinden biriyiz. Bu sertifika programını 2020 yılında başlattık. Amacımız, turizmin tüm paydaşlarının yani tur ve transfer araçlarının, konaklama tesislerinin, tüm tesislerin belli kriterler içinde güvenli turizm konusundaki gerekleri sağlamasıydı. Bu gerçekten dünyada da örnek oldu ve çok başarılı oldu. 2020 yılına ait sayılara bakacak olursak, 2020 yılında hızla bu sertifikayı yaydık ve bu sertifika konusunda son derece dinamik ve etkin denetlemeler de yapıyoruz. Yani bir kere, tüm bu paydaşların bu sertifika kurallarına uymasını sağladıktan sonra, yıl içinde pek çok kez yapılan denetlemelerle de güvenli turizm sertifikasının hak edilmesinin devam etmesini de ciddi bir şekilde denetliyoruz. 2020 yılı içinde 7.224 tesis ve araç bu sertifikaya hak kazandılar, şu anki güncel sayı bunun 2 katından da fazla. Dediğim gibi, konaklama tesisleri, restoranlar, kafeler, taşıtlar, kültür ve kongre alanları ve tema parkları gibi farklı alanlarda bu sertifikasyon faaliyetini çok kısa bir zaman içinde oluşturduk ve yayılımını sağladık.

Az önce Sayın Bakanım bunu anlattı, bizim bir diğer amacımız da Türkiye’nin tüm illerindeki yani tüm coğrafyamızdaki turizm ürün ve değerlerini ortaya çıkarmak ve bu değerleri de yurt dışına tanıtılabilir hâle getirip bu değerlerin tanıtımını yapmak. Bununla ilgili, az önce Sayın Bakan Yardımcımızın söylediği gibi, il bazında komisyonlar kuruldu, bu çalışma hâlen devam ediyor, mart ayına kadar tüm illerin komisyonlarının kurulmasını tamamlayacağız, burada da bu komisyonlarla bu illerin ortak bir

dille, ortak bir değerle “Go Türkiye” platformunun da standartları içinde adapte edilebilir bir şekilde Türkiye’nin her köşesindeki turizmimizin tanıtımına yardımcı olacak tüm ürün ve markaları da bu şekilde ortaya çıkartıp bunları da tanıtım stratejimizin birer parçası hâline getireceğiz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 2020 Martı öyle mi?

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Evet, 2022’de.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Valiler başkanlığında mı kuruldu?

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Evet efendim.

Şimdi, bu da az önce sürekli üzerine basa basa tekrar ettiğim, bizim aslında turizmi sadece bir destinasyon markası olmaktan çıkarıp aynı zamanDA da turizmin ürünlerini geliştirme faaliyetlerimiz. Burada da çeşitli alanlarda -ki ülkemiz bu açıdan son derece şanslı- gastronomi, inanç -artık Covid’den sonra özellikle bazı alanlar çok güncel, cazip hâle geldi- bisiklet turizmi, sağlık turizmi, kruvaziyer turizmi ve MICE dediğimiz kongreler, etkinliklerle ilgili turizmleri de ayrı birer marka olarak düşünüp bunlarla da ilgili farklı faaliyetler yürütüyoruz, bunlarla ilgili uluslararası organizasyonları takip ediyoruz ve ülkemizi de bu ülkemizi de bu organizasyonlara üye ediyoruz.

2020’de yaptığımız bir diğer program da Uluslararası Acente Eğitim Programı. Bu online bir program. İstedik ki tüm dünyadaki tur operatörleri ve acenteler Türkiye’yi öğrensinler, öğrensinler ki daha etkin pazarlasınlar, satışını daha iyi yapsınlar. Bunun için internet üzerinde çalışan “All in Türkiye” adını verdiğimiz bir eğitim programını devreye aldık, bu eğitim programında birtakım basit kurslar ve testler var, bu bilgi aşamalarını geçen insanlara da birer sembolik “Türkiye uzmanı” sertifikası veriyoruz, böylece yurt dışında bizden olmayan turizmcilerin de Türkiye hakkında bilgi almalarını sağlıyoruz ki az önce söylediğim gibi, bizim pazarlama ve satışımıza daha etkin katkıda bulunabilsinler.

Birkaç örnekle sunumun artık sonuna gelmek istiyorum müsaadenizle.

Yine, 2020 senesinde bisiklet turizminin pandeminin de etkisiyle çok öne çıkmasını görerek bisiklet dostu konaklama tesisleriyle ilgili bir sertifikasyon yaptık. Amacımız, Türkiye’yi uluslararası bisiklet rotalarının istediği, cazip bulunduğu bir destinasyon hâline getirmek, dolayısıyla bisiklet turizmine de 2020 senesinden bu yana çok ciddi destek veriyoruz. Evet, örnek etkinliklerimizden de bahsedip...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bisikletle ilgili olan slayta dönebilir miyiz.

Şimdi, Konya’da 500 kilometre bisiklet yolumuz var ama entegrasyonu tamamlayamamıştık yani kesintisiz bisiklet yol akışını tamamlayamamıştık. Yeni dönemde görev alan arkadaşlarımız onları tamamlamaya çalışıyorlar. Bunlara çok önem vermek gerekiyor, çok özel bir alan; bisiklet dostu şehirler, bisiklet parkları, bisiklet parkurları, bisikletle ilgili çalışmalar. Bu alanda turizm hareketliliği bile var yani, çok yerde gördüm. Onun için fotoğrafları görmek istedim özellikle de. Konya yok, bu sayfada Konya’nın olmaması büyük bir eksiklik.

Buyurun.

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Teşekkür ederim.

Evet, sunumun sonuna gelirken birkaç etkinlikten de örnek arz etmek istedik. 2020 senesinde Dünya Ralli Şampiyonası’nın Türkiye ayağında da çok ciddi bir iletişim fırsatı yakaladık, bunu kullandık. Burada yine ağırlamalarımız sayesinde 8 yabancı ülkede Türkiye iletişimi yaptık, toplam erişimimiz 10 milyona ulaştı. Az önce bahsettiğim bu ağırlama ve etkinliklere bir örnek bu. Biz bu tür

faaliyetleri -biraz sonra bunun bir örneği daha gelecek, yanılmıyorsam Formula 1 veya Bosphorus Cup yat yarışı- Türkiye'nin yurt dışında duyulması ve tanınması amacıyla kullanıyoruz. Bu faaliyetleri, bu faaliyetlerle ilgili meraklılarını, basın mensuplarını çağırıyoruz. Dolayısıyla buradan edindikleri hatıraları, edinimleri de yurt dışında bizim için paylaşımlarını takip ediyoruz. Bunlar da o faaliyetlerden birkaçına verilmiş sayısal örnekler. 2020 Formula 1'ini -ki o zaman seyircisiz yapılmıştı bu- yine Türkiye markasıyla bizim yaptığımız iletişimle birden fazla ülkede "Türkiye" markasıyla duyurumunu sağladık.

Tabii, kültür alanındaki faaliyetleri de markamızı yurt dışında duyurmak amacıyla kullanıyoruz. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, CSO'nun açılışında da yine yurt dışından basını davet ettik, katılımcı ülkelerde bu haberin çıkmasını, Türkiye markasının kültür ve sanat açısından da ön plana çıkmasını sağladığımız örneklerden biri de buydu.

Bir diğeri Şebiarus, Mevlâna'yı anma törenlerini 12 ülkede duyurduk, bununla ilgili 37 katılımcının katılmasını sağladık, bu da pek çok örnekten bir tanesi.

Evet, son olarak, zamanınızı fazla almayacağım, biraz da uluslararası turizm fuarlarından bahsetmek istiyorum. Ne yazık ki 2020 yılı fuarlar açısından son derece kötü geçti, pandemi sebebiyle fuarların çok azı yapılabilirdi. Biz, bu fuarların 8 tanesine fiziki olarak katıldık, on-line yapılan fuarların da 11 tanesinde ülkemizi ve turizmini temsil etmek üzere hazır bulunduk.

Sayın Başkan, değerli üyeler; benim 2020'de yaptığımız faaliyetlerle ilgili kısa, özet sunumum bu kadar, saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yalçın Bey, ne zaman görev aldınız siz?

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Ben ajansa bu senenin haziranında katıldım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yakın katıldınız.

TÜRKİYE TURİZM TANITIM VE GELİŞTİRME AJANSI GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN LOKMANHEKİM – Yakın katıldım, evet.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Şimdi, biraz önce Şebiarus'la ilgili sayfaya katkı yapmak istedim. Aslında, Türkiye'de yapılan birçok etkinlik dünyada dikkatle takip ediliyor, katılmasalar da takip ediliyor. Bundan istifade etmek gerektiğini gördüm. Şimdi, bir tarihte Şebiarus törenlerini Konya Büyükşehir Belediyesi internet sayfasından canlı yayınlanmaya başladığında, Amerikan rayting ölçüm kuruluşu -kuruluşun ismini hatırlayamıyorum ama- dünyada en çok izlenen 3 siteden biri hâline gelmişti, çok dikkatimizi çekmişti bizim. Bu, bir kuruluşun tespitiydi. Yani aslında Türkiye'de bazı programları, bazı festivalleri, bazı etkinlikleri, tarihi sabit olan, belirli olan 3, 4 tane veya 5, 6 tane önemli konuyu dünya gündemine taşımanın mümkün olduğunu görmüştüm. Bunun biri Şebiarus'tur, bir tanesi Hacı Bayram Veli'yle ilgili yapılan programlardır, onun da öyle büyük bir kitlesi var, belki bir başkası Malazgirt programı olur, bir diğeri Çanakkale olur ya da bilemiyorum işte, bunlar tespit edilebilir. Bu dikkatimi çekmişti, onu özellikle ifade etmek istedim.

Şimdi, ajansla ilgili, ajans faaliyetleriyle ilgili öncelikle turizmcilerimizden, sonra Komisyon üyelerimizden katılım ve katkı bekliyoruz.

Öncelikle Hüseyin Bey söz istemişti, Ahmet Bey'in de katkısı olacaktır mutlaka.

Buyurun Hüseyin Bey.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) DİĞER İŞLER

1.- 7183 Sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun Uyarınca; Sayıştay Başkanlığınca Düzenlenen 2020 Yılı Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1707)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcısı, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, benim birkaç tane sorum olacak. Ajans binası ile ajansın kullandığı araçların kiralaması Astaş Gayrimenkul AŞ'yle yapılmıştır. Buna ilişkin, araç kiralaması için ayrıca bir ihale açıldı mı? Bununla ilgili burada herhangi bir açıklama yok.

İki: Raporun 37'nci sayfasında ajansın tanıtım amaçlı yaptığı harcamalar verilmekte. Bunlara ilişkin hangi kanallara veya şirketlere bu reklam ve tanıtım giderleri verildiği, bununla ilgili somut bir ihale süreci işletilip işletilmediğini hangi kritere göre alındığını, onu da yazmıyorsunuz...

Üç: Yine aynı tabloda “birlikte” şeklinde bir harcama türü vardır. ne olduğu anlaşılmayan bu harcama türünün ne olduğunu bize açıklar mısınız?

Dört: Aynı tabloda temsil ağırlama giderleri öngörülen bütçeyi yüzde 49 oranında aşmıştır, bu harcamanın detayları nedir, neden bütçe aşımına ilişkin onay verildi? Bu fazla harcamayla ilgili soruşturma açılmış mıdır, yönetim kurulunun bu yönde bir yetkisi var mıdır aslında yok. Bu nedenle bağımsız denetim şirketi raporunda buna ilişkin bir bölüm olması gerekirken, bu da yok. Sayıştayca gerekli inceleme ve soruşturmanın yapılması talep edilmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu ajans kurulduğunda biz tabii karşı çıkmadık ama ajansta toplanan paranın şeffaf olarak yazılması ve harcamaların şeffaf olarak iletilmesi gerekiyor. Bu ajans, öyle bir zaman gelecek ki... Türkiye’de yatırım yapan turizmcilerde, otelcilerde, oradan buradan ciddi derecede rakamlar oluyor Sayın Başkanım. Ben Sayın Bakan Yardımcımıza ve Ajans Müdürüne şunu sormak istiyorum: 2019’u hep önümüze getirip koyuyorlar, işte, “Çok ciddi derecede, 34,5 milyar dolar bir ciro yaptık.” diye; eyvallah, o dönemde de -Sayın Bakan Yardımcısı iyi bilir- İspanya 120 milyar dolar ciro yaptı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 80 milyar.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – 120 milyar dolar, onu söyleyeyim size.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 80 milyar dolar.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Şimdi, en ciddi şekilde ciro yaptığımız dönemde ortalama 666 dolar. Sayın Bakan Yardımcım, 2013’te 29 milyar dolar ciro yaparken kişi başı 795 dolar, 2014’te 34 milyar dolar ciro yaparken kişi başı 828 dolar, 2016’da 22 milyar dolar ciro yaparken kişi başı 705 dolar ve 2019’da 34,5 milyar dolar ciro yaparken kişi başı 666 dolar ve bu da geliyor... Şimdi, Sayın Bakan Yardımcım, size şunu sorayım: Biz turizm gelirini yükseltirken neden kişi başı geliri düşürüyoruz? Yani bana göre kişi başı 828 dolardan bin dolara gitmemiz gerekirken 666 dolara düşmüşüz. Bu da ne? “Nitelikli” dediğiniz ve Bakanlığınızca her dönemde dile getirilen nitelikli, ekonomik durumu iyi olan turistleri çekemiyorsunuz. Bir: Neden çekemiyoruz? Bunu hepimiz biliyoruz arkadaşlar, yıllardır turizmin içindeyiz, yurt dışına gittik geldik, fuarlara katıldık, eskiden biz -yanlış anlamayın-milletvekili olmadan önce fuarlara katıldığımız zaman, oraya gittiğimiz zaman Türkiye’nin bir albenisi vardı arkadaşlar, şimdi gittiğimizde, milletvekili olarak katıldığımızda inanın ki bir albenimiz yok.

Değerli arkadaşlar, insanlar buraya yatırım yapmak için, bir; gezmek için, iki... Buraya geldiklerinde bir kere bağımsız bir yargı istiyorlar, can ve mal güvenliği istiyorlar. Biz bu imajı yaratmadan 666 dolardan nereye düşeriz biliyor musunuz Sayın Başkanım, Sayın Bakan Yardımcım? 500 dolara düşeriz ve turizmde bu gidişat iyi bir gidişat değil. Ben dürüstçe size söylüyorum arkadaşlar, Türkiye'nin kurtuluşu turizmden geçer çünkü biz özelleştirmeye her şeyimizi sattık, fabrikaları sattık; tek umudumuz yani şu an bizim aslında... Dış açığın eskiden yüzde 99'unu turizm gelirleriyle kapatıyorduk. Ne oldu? Pandemiden dolayı turizm düştüğü zaman işte, 2020'de -5 milyar dolar diyorlar ama- 5 milyar dolar civarından, bu sene de 10 milyar dolardan bahsediyorlar ne kadar doğru bilmiyorum...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, hemen söyleyeyim, devam edin.

Saygılar sunarım.

2021'in ilk dokuz ayını TÜİK açıkladı, 15 milyar dolar, kişi başı geceleme geliri de 830 dolar yani o rakamdan aşağı değil, yukarı gidiyor.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – İnşallah öyledir, ben sizden fazla sevinirim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Evet, TÜİK açıkladı, biz söylemedik.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bir Türk vatandaşı olarak, milletvekili olarak sizden daha fazla sevinirim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 2018'de söylediğiniz rakamlar da TÜİK'in rakamları, 2021 de TÜİK'in rakamları.

ULAŞ KARASU (Sivas) – TÜİK rakamlarında sorun var.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Eskiden TÜİK vardı, şimdi yok ki.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Şimdi, benim burada izah etmek isteğim şey şu: Eleştirmek değil, doğrusunu tespit edip ülkemizin önünü açmaktır. İspanya, demin 80 milyar dolar dedim de hadi size katılayım 120 milyar dolar olsun, adım gibi biliyorum, 80 milyar dolar olsun. Arkadaşlar, İspanya'yı gittiniz, gezdiniz, biz de geziyoruz, orada bir kere yatırımcılar otuz, kırk sene önce yatırım yapmış, bütün sosyal tesislerin çoğu eskimiş, değişmesi gerekiyor, bizimse Türkiye'deki gerçekten, tesislerimiz, hizmetlerimiz dünyanın en güzel yeridir ama bizim Türkiye'deki yatırımcılarımız, otellerimiz, beş yıldızlı otellerimiz, dört yıldızlı otellerimiz, aynı zamanda ülkemiz dünyanın cennet bir ülkesi ama bizim ilk önce karşıdaki insana güven vermemiz lazım.

Ben size Bakan Yardımcısı olarak şu soruyu soruyorum: Acaba Bakanlar Kurulunda Turizm Bakanına dediniz mi, Sayın Bakanım, siz Cumhurbaşkanıyla beraber toplantı yaparken bu konuları gündeme getiriyor musunuz diye? Bizim ilk önce özgüven vermemiz lazım. Ben bu kadar iddia da ediyorum, bu Hükümet değişsin, bakın, bu Hükümet değişsin, ilk seçimde iktidara gelelim, göreceksiniz, 34 milyar dolar değil, 10 milyar dolar değil, 15 milyar dolar değil, ilk sene 70 milyar dolara çıkacak. Şimdi, niye? Buraya gelen insanların hepsi...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İstanbul seçimleri gösterdi zaten, 2019'da patladı işte, İstanbul seçimleri gösterdi.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yani bu kadar basit.

Şimdi, bizim için gereken şeyler... Yatırımcımız sağ olsun, yatırım yapıyor, parasını ödüyor, güzel tesisler açıyor ama maalesef Hükümette, yönetim şeklinde bir sıkıntı var. Gittiğimiz her yerde... Ya, şimdi, Sayın Bakanım, Almanya çok büyük bir pazar bizim için. Bizim şu an Almanya'dan 8 milyon turist beklememiz gerekirken, şu an bulabiliyor muyuz o rakamı? Yani Avrupa'nın içinde Almanya'dan, seyahati seven ve birikim yapan oradaki emekliler dâhil olmak üzere en çok yüzde 17-18 birikim yapıp tatile çıkan bir vatandaş grubu var oradan. E, diğer Avrupa ülkelerine baktığımız zaman, işte, bakıyoruz, 1'inci sırada Rusya geliyor. Şimdi, Sayın Komisyon Başkanımız şeyi anlatıyor; siz reklam verdiniz, personelimize maske taktınız "Biz aşılıyız" diye. Tek şu açıklamayı yapsaydınız "Aşılı müşteri bekliyoruz." deseydiniz daha şık olurdu, daha güvenilir olurdu. Niye? E, sen şimdi "Ben aşılıyım." Gelen turist sayımız; bir otele 400-500 kişi yerleşiyor. "Siz aşıli olmasanız da gelin." bu anlama gelir. Yani reklam verdiğiniz zaman 10 sefer düşünmeniz lazım ve dünya da bunu tiye aldı. Sizin hakkınız yok Türkiye Cumhuriyeti devletini tiye aldirmaya. Gerek var mı? Bu işin uzmanısınız ama bir şey yaparken, kamuoyunun önüne çıkarken 10 sefer düşünün. "Avrupa'da..." diyorsun, reklam veriyorsun, burada şeffaf bir şey yok. Hangi firmalara veriyorsunuz, bunun ihalesi oldu mu, hangi kanallara verdiniz, nasıl ihalesini yaptınız? Bunlarda hiçbir şeffaflık yok Sayın Bakan Yardımcım yani bu konuda bilgi istiyoruz. Bu raporları, bu harcamaları... Evet, şu an rakamlar küçük olabilir, seneye daha büyük rakamlar olur ve bu konuda Turizm Bakanı... Ben size bir örnek vereyim arkadaşlar, Turizm Komisyonu üyesi olarak size anlatayım: Didim'de bir planlama yaptılar, "Turizm kenti oluşturacağız." diye, sevindik ilçe belediye, büyükşehir belediye başkanımızla oturdular, kamuoyunu, sivil toplum örgütlerini kabul ettiler; doğru mu yaptınız Bakanlık olarak? Evet, doğru yaptınız. Uygulamayı doğru mu yaptınız? Evet, yüzde 10, inşaat alanının 2 katından fazla vermediniz, oradan 700 bin hektar alan var. Sonra ne oldu? İmzaladınız, çıkardınız, Çevre ve Şehircilik Bakanı onayladı, aradan iki ay geçti, Özelleştirme İdaresi 270 dönümü ihaleye çıkardı, bir de ne yaptı, biliyor musunuz? İmar değişikliğine gittiniz Sayın Başkanım, yüzde 50 artış artı 5 kat. Şimdi, siz Didim'i bilen ve Didim'e ziyarete gelen bir Komisyon Başkanı, Allah aşkına, Manastır Koyu'nun önüne 5 kat yaptığınız zaman arkadaki araziler ne olacak? O yaptığınız, Turizm Bakanlığının kendi yaptığı o projeyi yok ettiniz. Şimdi, sıkıntı şurada: Aynı Bakanlık, Özelleştirme İdaresine yetki veriyorsunuz, Millî Emlak Genel Müdürlüğü, evet, Hazine arazileri ona ait, eskiden Maliye Bakanlığıydı, şimdi Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlandılar. Orada, kanunda yazıyor Sayın Belediye Başkanım, bir yer satıldığı zaman o ilçelere yüzde 37 katkı payı veriliyor, doğru mu? Ne yaptılar biliyor musunuz? Döndüler, çevirdiler, bütün Millî Emlaktan yerleri aldılar, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devrettiler veya TOKİ'nin altında bir firma kuruldu, ona devrettiler ve orada satış yaptılar. Sadece o belediyelere katkı payı verin, bir.

Sayın Bakan Yardımcım, size şunu soruyorum: Didim'de iki yıldan beri 1 milyar TL'lik yer sattınız, belediyenin katkı payı 370 milyon lira, doğru mu? Siz bu parayı vermediniz. Peki, yeri sattınız Özelleştirme İdaresine TOKİ'nin aracılığıyla. Oranın yolları yapılmayacak mı, oranın altyapısını belediye yapmayacak mı, oranın çevre düzenlemesini belediye yapmayacak mı? Peki, hem turizmi artırmak istiyorsunuz, hem "nitelikli turizm" diyorsunuz hem de ilçe belediyelerinin turizm alanlarında ki -bu bizim parti değil, yani fark etmiyor, MHP, AKP, CHP olabilir, benim derdim turizm- o ilçelerin belediye başkanlarının kollarını bağlıyorsunuz ve hiçbir katkı da sunmuyorsunuz. Nasıl olacak? En büyük reklam nedir, biliyor musunuz Sayın Bakan Yardımcım? Gelen misafirlerimiz gidip reklam... "Orayı çok beğendim, orası gerçekten güzel, gezmeye değer." demesi, en büyük reklam budur arkadaşlar. Biz şimdi, adamın elini kolunu bağlıyoruz, atıyoruz; "Biz nitelikli turist getiriyoruz." Vallahi de billahi de bu kafayla gidersek ne turizm alanları geliştirebiliriz ne de nitelikli yani ekonomik

durumu iyi, bin dolara falan çıkaramayız bunu. Yani ben 100 milyon adamı ağırlamışım, 50 milyar ciro yapmışım; hiçbir şeye yaramaz ağabey. 50 milyon insan ağırlayayım, 50 milyar dolar ciro elde edeyim; turizmci bu dur.

Bunlar, her şey dâhil sistem: Arkadaşlar, gelen turistlerin hiçbir esnafımıza, hiçbir restoranımıza, hiçbir barımıza faydası yok. Her şey dâhil sisteminde adam iniyor uçaktan, havaalanından alıyorsun, otele koyuyorsun, on beş gün kamp, ye, iç, başka bir şey yok. İnan ki şu an otelcilerin yüzde 99'u para kazanmıyor. Adam yüzde 5, yüzde 10 para kazanır, en büyük kazanç odur. Bir sefer Turizm Bakanlığının bu sistemi yavaş yavaş değiştirmesi lazım. Her şey dâhil sistemde Türkiye para kazanmaz, biz sadece onlara hamallık yaparız. Nasıl tarımda hamallık yapıyorsak, sanayide onlara hamallık yapıyorsak aynı şekilde turizmde de hamallık yapıyoruz ve ülkemize de faydası olmayacak. Sizin bunların çalışmasını yapmanız lazım. Biz size öneriyoruz, her türlü desteği vermeye hazırız. Yani muhalefet partisiyiz, siz yanlış yaptınız demiyoruz, biz öneri de koyuyoruz. Genel Başkanımızı her salı günü dinleyin ya. Ya, söylediklerinin yüzde 10'unu yapsaydınız vallahi bu ülke buraya gelmezdi ya, bu ülke gelmezdi. Bugün dolar olmuş 10 lira arkadaşlar, 10 lira.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – O sabahleyindi şimdi 10 lira değil.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – 10 lirayı geçti herhâlde.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – 10 lira 22 kuruş.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yani şimdi, buradaki sorun ne arkadaşlar? Bu ülkede hepimiz yaşıyoruz. Biz öleceğiz, çocuklarımıza bırakacağız. Doğruya doğru diyeceğiz, yanlışla yanlış diyeceğiz.

Sayın Başkanım, hep oturup doğruları tespit edip bu doğruların üzerine gitmemiz lazım. Biz bu fırsatı kaçırsak Sayın Bakan Yardımcım, bir daha bu fırsat bizim elimize geçmiyor. Turizm alanlarını tekrar ediyorum. 500 metre kareye kadar o denize sıfır yerleri satmaya başladılar. Didim'de daha bir ay önce -kendiniz biliyorsunuz- ormanı ya ormanı, yirmi yıl önce Didimlilerin, bizim diktiğimiz ormanı sattınız ya, ormanı sattınız Sayın Bakan Yardımcım. Bunu ben Çevre ve Şehircilik Bakanına da söyledim, Sayın Metin Yavuz burada, bölgenin milletvekili, arkadaşımız, kendisi de biliyor. Yani şimdi, en azından o bölgenin milletvekillerine danışsanız onlar size der ki: "Ya, kardeşim, siz ne yapıyorsunuz? Durun." Ya, bakanlar birbirinden habersiz. Bakanlar, herkes kendi kafasına göre uygulama yapıyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Toparlayabilir misiniz Hüseyin Bey?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Evet Sayın Başkanım.

METİN YAVUZ (Aydın) – Cevap hakkı doğar mı?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bu konuda bu ajansın kurulmasına Cumhuriyet Halk Partisi olarak karşı değildik, olmayacağız ama bu ajansın şeffaflıkla yönetilmesinden yanayız. Toplanan paralarla hangi şartlarda ihale yapıldığının açıklanmasından yanayız. Bu şekilde en azından kamuoyuna değil de Komisyon üyelerine tam bir bilgi vermenizi rica ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Sorular yazılıyor, birkaç arkadaşımız daha konuştuktan sonra cevaplarını ya da görüşlerimizi ortaya koyalım.

Hüseyin Bey, tabii, sektörün içinden bir kişi olarak hem sektörle ilgili hem onun dışındaki konularla ilgili değerlendirme yaptı, tansiyonu biraz yüksekti. Şimdi, tansiyonu da daha düşüreceğine inandığımız bilge bir Komisyon üyemize söz vermek istiyorum, sıra onda olduğu için.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu arada Mustafa Bey’in babası, rahmetlinin cenazesi yarın öğle namazında Fatih Camisi’nde kılınacak cenaze namazını müteakip Diyarbakır’da toprağa verilecekmiş. Aslen Diyarbakırlı babası malum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sonradan gelen arkadaşlarımıza da hoş geldiniz diyoruz; Erkan Bey, Burhan Bey, Dilşat Hanım, Hulusi Ağabey.

Buyurun Sayın Nuhoğlu.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biz, burada, şimdi, bu ajansın Sayıştay raporunu inceleyeceğiz, onaylayacağız veya onaylamayacağız. Sayıştay ne yaptı ona bakmak lazım. Sayıştay kendine yani kurum olarak Sayıştaya iletilen Türkiye finansal raporlama standartlarına uygun olarak hazırlanan bir denetim raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sundu yani bir bakıma noterlik görevi yaptı. İnceleyebildi mi? Neresini, ne kadar inceledi şimdi o detaylara girmek istiyorum. Biz de burada bir noter gibi olmayalım istiyorum. Aslında bu ajansın kanunu geçerken -hatırlatmak istiyorum- çok tartışmalı Komisyon toplantıları yaptık. Niye yaptık? Niye bu kadar acele ediyoruz dedik, noktasına, virgülüne dokundurmak istemiyorsunuz dedik, biraz daha inceleyelim dedik.

Şimdi, bu, 7’nci maddeye göre önümüze geldiğine göre, 7’nci madde ne diyor? Bu, yıllık finansal tabloları bağımsız bir denetleme kurulu denetler ama o bağımsız denetim kurulunun da Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından kamu yararını ilgilendiren kuruluşlardan olması gerekir, yetkili olması gerekir. Bu yetkiyi almış olan firmalardan da en az 3’ünün teklif vermesi gerekiyor. Şimdi, ben burada merak ediyorum gerçekten 3 tane teklif alındı mı? Alındıysa bunlar objektif bir bakış açısıyla mı alındı yoksa yandaş diye bilinen firmalardan mı alındı? Biz çünkü komisyonlardaki görüşmelerde de Genel Kuruldaki görüşmelerde de çoğu zaman hep şaibe var endişesiyle konuştuk. Şimdi, burada karşımıza çıkıyor. Ben Sayın Genel Müdürü dinlerken gerçekten memnun oldum, güzel işler yapılmış üstelik pandemi döneminde ama bütün bu güzel işler yapılırken şeffaf olmak daha güzel olmaz mıydı? Açık açık her şey yapılabilirdi. Şimdi, bu sunulan rapor bizim önümüze geldi. Bakıyorum ben burada, işte, o merak ettiğim konuları sormak istiyorum. Bu raporu tanzim etmek üzere davet edilen 3 firma objektif seçilmiş midir, birinci net sorum bu. İkincisi: Seçilen firmaya ne kadar bir ödeme yapılmıştır? Bu ödemeyi görmek istesek görebilecek miyiz?

YASAMA UZMANI EMRAH BİÇER – Burada yok bütçede.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Göremiyoruz, onun için soruyorum zaten.

Bu yapılan ödeme emsallere uygun mudur, değil midir? Ve bu, bir şekli işlemi tamamlamak gibi bir şey mi oldu, yoksa gerçekten üzerinde çalışılıp sunulan bir rapor mu oldu? “Sayıştay niçin denetim dışı bırakılmıştır?” diye o zaman çok konuşuldu ama şimdi burada görüyoruz ki, karşımıza çıkan, Sayıştay sadece önüne gelmiş olan raporu değerlendirip bize sunmuş oldu.

Ben tabii, ajansın çalışmalarında ileriye dönük çok umutla bakmaktan yanayım ama arzu ettiğim tarafı hem firmalar tercih edilirken şeffaf olmak gerekir, objektif olmak gerekir. Diğer taraftan da harcamalar bu şeffaflıkla yapılırken aşırı olmamalı, emsaller bilinmeli. Bu konudaki şüphelerimizin giderilmesi gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz ağabey, sağ olun.

Celadet Bey, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim de Sayın Bakan Yardımcısına sorum olacak. “Biz 2020 yılında İspanya ve İtalya’nın önündeyiz” dedi. Bu, popülasyon açısından mı...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 2021 efendim.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – 2021, pekâlâ. Bu gelen turist sayısında mı, yoksa parasal yönde mi öndeyiz? Ben bunu merak ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bizim parasal rakamlarımız çıktı, onlarınki daha çıkmadı. Yabancı turist sayısı açısından ilk defa.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Bir de bu bütçe gelir gider tablosunda “Birlikte” diye bir kalem var. Bu neyin birlikteliği onu anlamış değiliz. Bir de “Tanıtım, temsil, ikram ağırlama giderleri.” Tamam, ikram, ağırlama giderleri kabul de buna niye bir daha tanıtım koydunuz ki ne tanıtıyorsunuz burada? Onu merak ettik ve bu kalemde yüzde 82 gibi bir artış var, sapma var. Gerekçesi nedir bu sapmanın? Onu merak ediyorum.

Şimdi, bazı suallerim de olacak. Pandemi sürecinden önce kurulan Türkiye Turizm, Tanıtım ve Geliştirme Ajansı pandemi sürecinde turizm sektöründe çalışan emekçilere nasıl bir katkı sundu? Bunu merak ediyoruz. Geçen iki yıl içerisinde turizm tanıtımına nasıl bir katkınız oldu? Ülkede kaç turizm alanının tanıtımı yapıldı, bu tanıtımlardan nasıl bir fayda sağlandı? Turizmi Tanıtma Ajansı olarak ekolojik ve tarihî turist alanların ranta peşkeş çekilmesine, yapılaşma ve barajların yapılmasına nasıl bakıyorsunuz? Bunun önüne geçmek için bir öneriniz olacak mı? Ajans olarak yaptığınız istihdamda kaç kadın istihdamı sağladınız? Turizm sektöründe kadın politikalarına ilişkin özel bir çalışmanız var mı? Türkiye’de turizm denince akla sadece belli bölgeler ve plaj turizmi gelmektedir, Ajans olarak bu algıyı kırıp Türkiye’nin diğer bölgelerine ve farklı turizm alanlarında çalışma yapmayı planlıyor musunuz? Varsa çalışmalarınız nelerdir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz Celadet Bey.

Gökân Bey, buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yasa görüşmelerinde Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile ilgili söylediğim sözleri bir kez daha hatırlatmak istiyorum. 2015-2016 yıllarında son derece kötü gerçekleşen turizm sektörü 2017’de bir miktar, 2018’de de toparlanmaya başlamıştı. 2019 yılında -biraz önce de laf attım- İstanbul ve Ankara seçimlerinin Türkiye’ye 50 milyonun üzerinde turist gelmesinde çok önemli bir -özellikle Avrupalı turistler üzerinde- etkisi oldu, bu gerçekleşti, bunun katkısını da gördük. Ancak turizm sektöründeki iniş çıkışlar nedeniyle bu tür ajanslar için toplanacak olan vergilerin -daha sonra konaklama vergisi de geldi- Türk turizminde ve özellikle de konaklama ve otel hizmetlerinde ciddi bir sıkıntı yaratacağını söyledik.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şu an Türkiye’de 2021 yılı için krediyle yapılmış olan otellerin gelirleri kredi faizlerinin yüzde 42’sini karşılıyor. Yani, Türkiye’deki turizmci şu anda elde ettiği gelirle -ki sürekli olarak da faizlerin yükselmesi sebebiyle de rakamlar artıyor- ancak yüzde 42’sini karşılıyor ve Türkiye’de otel yatırımcıları ciddi biçimiyle bir çıkmazdadır. Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı değerlendirmek için aslında elimizde hiçbir doğru koşul yok. Yani hangi yılla kıyaslayacağımız belli değil. 2019 yılında çıkan bir yasa var, 2019 yılının sonunda bir miktar çalışmaya başlamış, 2020 yılında tanıtıma girdiğinizi söylüyorsunuz, 51 milyon turistten 12 milyon turiste düşmüşüz. Yani, pandemi koşulları dolayısıyla bu tanıtımı hangi ülkelere yaptığınız konusunda da tabii ayrıntılı bilgiye ulaşmak lazım.

Bakın, 2020 yılında Türkiye’ye gelen turist diye tarif ediyoruz ama bazı gerçekleri de Komisyonunda konuşmamız lazım. Ya, Türkiye’de kaçak ya da izinle çalışan Gürcü, Özbek, Kazak, Türkmen, Azeri, Ermeni, farklı doğu coğrafyalarından gelen Suriyeli, Iraklı, İranlı, muhtelif işler için gelip giden, Almanya’da yaşayan, Alman vatandaşına geçmiş ama aslında Türk asıllı olan insanların Türkiye’ye giriş çıkışlarının hepsini biz turizm faaliyetlerinin içine koyuyoruz. O nedenle elde edilen gelirlerin, TÜİK’in açıkladığı rakamların hiçbir gerçekliği yok. Türkiye’de şu ya da bu biçimiyle 1 milyona yakın Asya kökenli insan çalışıyorsa, ortalama 600-700 dolar da bunlara ücret ödeniyorsa -yılda 8 bin dolar- demek ki biz 8 ile 11 milyar dolar arasındaki bir turizm giderini zaten doğrudan yabancı çalışanlara ödüyoruz. O nedenle rakamlar üzerinden gerçekçi konuşmak lazım.

Ben, geçen hafta Kapadokya’daydım değerli arkadaşlar. Kapadokya’da doluluk oranları yüksek, otellerdeki konaklama ücretleri 28 ile 35 euro arasında değişiyor. Yani, özellikle bu sabah akşam yemekleri de verilen otellerin, büyük otellerin, butik olmayan otellerin tamamında fiyatlar Türk lirasının yabancı paralar karşısındaki değer kaybıyla birlikte çok ciddi biçimde düşmüş durumda. Ben Ajansın yapacağı tanıtımlarla ilgili biraz önce arkadaşlarımızın sorduğu biçimiyle soruyorum: İngiliz yok Türkiye’de, Hollandalı yok, Belçikalı yok, Fransız yok, Alman yok yani Alman vatandaşı demiyorum, Alman vatandaşı Türkler var ama Alman yok. Yani ortalama 1.000-1.200 euro civarında para ödeyecek olan turistlerde neredeyse ilk 10’un içinde hiçbir ülke yok. O nedenle bu tanıtımı sizin nereye yaptığınızı merak ediyorum.

Bu tanıtımın içinde acaba Türkiye’deki gazete, televizyon ve dergiler var mı? İnternet mecraları var mı? Bu konuyla ilgili bir açıklama yaparsanız çok mutlu olurum. Yani, hiç kimsenin izlemediği Türk kanallarının Avrupa versiyonlarında reklam veriyor musunuz? Yani, Avrupa’da da izlenmeyen ama sonuna “news” getirilmiş olan kanallarda veriyor musunuz? Bu konuyla ilgili Türkiye’de önemli 3 büyük destinasyon var. Bir tanesi Antalya. En fazla turist alan, ağırlıklı olarak da kuzey ülkelerinden paket turla gelen ve bir haftanın üzerinde konaklayıp ortalama da herhangi bir “shopping” hizmetinden yararlanmayan, otelin dışında restoran ve bizim “catering” dediğimiz yeme içme hizmetlerine katkısı olmayan, lojistik konusunda da yerel ölçekte ulaştırma hizmetine katkı sağlamayan önemli bir turizm kitlesi var ki bunun en büyük bölümünü de Rusya Federasyonu’ndan gelen turistler oluşturuyor, sonra da Ukrayna, Polonya gibi kuzey ülkelerinden gelen turistler var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii ben tanıtım deyince Antalya açısından söylüyorum, sonra Antalya, beraberinde İngilizlerin çok yaygın geldiği Fethiye, yine Avrupalı turistlerin çok yaygın geldiği Marmaris. Arkadaşlar, Manavgat, Fethiye, Marmaris cayır cayır yandı, keşke bu Tanıtım Ajansına ayırdığınız paranın birazıyla uçak alıp kiralasaydınız da bu yangınları söndürseydiniz. Yani, Marmaris mesela; İçmeler, Turunç bölgesi İngilizlerin neredeyse en fazla geldiği bölge. Yani o yanan ormanlardan sonra artık hangi özelliklerle o bölge cazip hâle gelecek ve biz neyi tanıtacağız? Yani, Marmaris’in, İçmeler’in, Turunç’un ya da Manavgat’ın eski görüntülerinden, eski fotoğrafları üzerinden mi tanıtım yapacağız? Bu manada Turizm Bakanlığının bir eksiklik yaptığını belirtmek istiyorum.

Yine, biz bu raporla ilgili dedik ki: “Bir vergi topluyorsunuz siz, doğrudan doğruya, devletin gücüyle, Maliye Bakanlığının eliyle bir vergi topluyorsunuz. Bunun adı vergidir, verginin de doğrudan Sayıştay denetiminde olması gerekir.” Komisyon tutanaklarında var. Sonradan bu ilave edildi arkadaşlar. Bakın bu Sayıştay yoktu yani muhalefetin baskısıyla bu Sayıştaya gönderilmesi konusu geldi. Başlangıçta bu yoktu. İlave edildi ama Sayıştay burada neyi denetledi, onu göremiyoruz.

Yine, bir kiralama yapılmış. Ajans için İstanbul’da metrekaresine birim kira fiyatlarının neredeyse en yüksek olduğu Zincirlikuyu bölgesindeki bir iş merkezinde bir alan kiraliyorsunuz. Bu Ajans doğrudan bulunduğu yerde bir tanıtım mı yapıyor? Yani Ajansın kendisi mi bir tanıtım organizasyonu merkezi,

bu kadar yüksek kira ödenen bir yerde oluştu. Eğer bu dünyaya sosyal medya mecraları, televizyon, gazeteler, dergiler üzerinden bir yayın yapacaksa neden bu ölçekte bir kiralamaya gidildi? Zaten bu iş merkezi de İstanbul'un o bölgesinde verimsiz ve girenin birkaç ay sonra çıktığı bir iş merkezi, onu da söyleyeyim.

Yine, bu denetimi yapan firmaya ödenen rakam burada yok. Şimdi, giderlere bakıyoruz, peki bu denetim firmasına ne ücret ödendi, bu hangi kalemin içinde? Yani, acaba “birlikte” dediğimiz bu mu? Yani bu “birlikte” nedir, açıkçası ben anlamadım. Yani bir arkadaş açıklasa da diğer milletvekilleri sormasa. Yani hepsini anlıyoruz, etkinlik, broşür, tanıtım projesi... Ne demek “birlikte”?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Biraz önce Genel Müdürlüğümüzün de ifade ettiği gibi biz uluslararası triportörler ve havayolu şirketleriyle ortak reklamlar yapıyoruz. Orada, yaptığımız reklamda Türkiye tanıtımını esas alıyoruz. Biz ne kadar harcama yapıyorsak triportör de o kadar harcama yapıyor, havayolu firması da o kadar yapıyor dolayısıyla da Türkiye'ye çalışan triportörler ve havayolu firmalarıyla Türkiye'nin ortak tanıtımını yapıyoruz. “Birlikte” ifadesinden kastımız budur.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Peki, bu denetim şirketine biz ne ödedik? Giderlerde bu gözükmüyor. Hayrına mı yaptılar? Ben söyleyeyim, siz sonra sorularımızın hepsine toptan cevap verebilirsiniz.

Bu 2021 yılıyla ilgili... Tabii esas 2020 yılında yaptığınız kampanyanın karşılığını biz 2021 yılında görmüş olacağız çünkü bu yıl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansına konaklama, yeme içme mekânlarından gelen rakamlar bu gördüğümüz rakamların çok üzerinde çıkacak. Yani, bilemiyorum belki de milyanın üzerinde bir bütçeyi siz yönetiyor olacaksınız. Burada personel giderlerine bakıldığında da işte 69 personel bugün itibarıyla var galiba.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 96.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – 96'ya mı çıktı? 2020 yılında ne kadar personel vardı? Yani burada ödenen rakam... Sabit giderlere -62 bin kira- 1 milyon gittiyse yıllık, o zaman sabit giderlerde geriye kalan personel gideriyse... Mesela, biz burada personelle ilgili nasıl bir ücret skalası, nasıl ücret politikası uyguluyoruz? Sonuçta kamu adına hizmet verildiğine göre... Mesela, işte burada, Mecliste haftanın beş günü çalışan pek çok arkadaşımız var, yani belli bir uzmanlıkları var. Diyelim ki bu Ajansta da çalışanlar uzman ama bunların aldığı ücretlerin ortalama kamuda çalışan insanların aldığı ücretlerle bir mukayesesi yapılabilir mi? Eğer burada kirayı çıktıktan sonra rakamı doğru hesaplırsak bir kişinin devlete brüt maliyeti yıllık 200 bin liranın üzerinde gözükmüyor. Bunun da Türkiye'nin ortalamasının üzerinde olduğunu belirtmek istiyorum. Eğer bunların ihtisasları varsa bilmiyorum.

Son olarak da elinizde ölçümlerle ilgili rakamları verdiniz yani sosyal mecra, televizyon ve diğer görsel reklamları anlattınız, yanılmıyorsam 7 küsur milyarlık bir etkileşimden söz ettiniz. Peki ama mesela biz niye İngiliz görmüyoruz? Yani mesela neden hiç İngiliz yok, neden Fransız yok Türkiye'de? Neden Hollandalı, Belçikalı... Yani geçmiş yıllarda, 2019'da, 2018'de gördüğümüz rakamların neredeyse yüzde 10'ları seviyesinde. Yani buradaki şeyi çözebilmiş değilim. Yani biz reklam kampanyamızı... Son zamanlarda Türkiye'de çok yoğun bir Venezuelalı, Kolombiyalı yani Güney Amerika'dan gelen insanlar görüyoruz, bütün bunları fark ediyoruz ama neden İngilizler yok? Yani İngilizlerle ilgili özel bir kampanya var mı? Ya da siz bütün bu çalışmayı yaptığınızda diyelim ki Marmaris, Fethiye... Ben biliyorum ki bizim belediye başkanları da pandemi öncesinde, 2019 yılında aşağı yukarı 10-12 tane fuara katıldılar. Yani Bodrum Belediyesi, Marmaris Belediyesi, Fethiye Belediyesi, Muğla Büyükşehir Belediyesi gerek İstanbul'da gerek Avrupa'nın önemli turizm merkezlerinde şehirlerini tanıtmayla ilgili kampanya yaptılar. Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile yerel yönetimlerin nasıl bir iş birliği var?

Yani sonuçta siz burada bir aracı pozisyonundasınız, esas işin sahibi Bakanlık ama gerçekte halkla karşılaşan yerel yönetimler. Burada nasıl bir iş birliği yapıldı? Yani belediyeler üzerinden bölgeyi mi tanıyoruz yoksa işte bu demin saydığımız 3,5 destinasyonun içinde mi kaldık? Diğer vekillerimiz çok kusura bakmasınlar yani Türkiye'nin işte 3,5-4 tane destinasyonu var ve Türkiye'ye gelen turistin de yüzde 98'i buralara geliyor. Yani o nedenle pazarlamada geçmiş yıllarla kıyaslama yaptığımızda da -bizim en ciddi kayıplarımız- ortalama bin ve bin euronun üzerinde turizm geliri bırakan, "shopping" hizmetlerinde önemli bir müşteri ayağıımız olan, ulaştırma, lojistik hizmetlerine para harcayan ve de gurme hizmetinde, yeme içmede, bütün bu alanlarla ilgili de yüksek para bırakan turistleri maalesef biz Türkiye'de birkaç yıldır göremiyoruz.

Bence Avrupalı turist bize göre küçük olaylardan, kendi ülkesinde son derece büyütölmüş olaylardan çok etkileniyor. Bunlardan bir tanesi can güvenliği. Yani bizim açımızdan önemsiz olsa bile, işte, bir tura çıkmış olan bir turistin, bir biçimiyle tanımadığı insanlar tarafından cinayete kurban gitmesinin o ölkelerde olağanüstü bir yansıması olduğunu bilmemiz lazım. Bakın, hangi şehirdi bilmiyorum, şehri yanlış söylemeyeyim ama 1 milyon rezervasyonun o gün iptal edildiğini öğreniyoruz. Yani 1 milyon rezervasyon bir cinayetle... O nedenle ülkenin insan hakları, demokrasi, temel haklar... Başka bir temel yanlış da burada söylemek istiyorum: Türkiye'de ağzını açanın cinsiyet üzerinden ötekileştirmeyi konuşmaması gerekir. Yani dünyada en fazla turizm faaliyetine öteki cinsteki insanlar katılıyorlar yani bu turizmin temel koşulu. Yeme içme ve kendi yaşam kültürüne göre de tüketme alışkanlığı olan bir turist kitlesi var. Yani biz buralarla ilgili gerçekten önemli hataların yapıldığını görüyoruz, buna da dikkat etmek lazım. Yani Ajans bu konuyla ilgili ne çalışma yapacak? Mesela Antalya'ya gelen orta yaş üstü turistlerin önemli bir kısmının içki fiyatlarının pahalılığı yüzünden uzun tatillerini Bulgaristan'a çekiyor olmaları bilginiz dâhilinde midir? Yani sürekli alkol tüketen 60-70 yaş üzerindeki yaşlı turistlerin artık konaklama hizmetlerini Türkiye'den Bulgaristan ve onun sahil kasabalarına çektiği... Bunları geri getirmek için nasıl bir çalışma yapıldığı konusunda bir stratejiniz var mı?

Yine ben her çalışmanın çok başarılı sonuçlara ulaşacağına inanıyorum. Ben dün İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezini ziyaret ettim, gezdim. Yani başarılı çalışmalar mutlaka övgüye mazhar olmalı, eksik yapılan işleri de oturup doğru yapma konusunda da birbirimize yol açmamız gerekir. Türkiye'nin dış ticaret açığı ve cari açığını kapatacak tek çıkar yolumuz turizmdir. Çok ciddi bir otel kapasitemiz var, turizm sektöründe milyonun üzerinde çalışan insanımız var, yeme içme, gurme ve restoran hizmetlerinde olağanüstü zengin bir mutfağıımız var. Lojistik açısından gerek şehir içi gerek turizm sektörleriyle ilgili gelirlerimizi artırmamız gerekebilir.

Son olarak da Karadeniz'le ilgili şunu söyleyeyim: Çok yaygın olarak Arap turist alan Trabzon ve Trabzon'a bağlı yaylarda şimdi artık turistik tesisleri arsayı satın alan Arap iş adamları, turların tamamını Arap tur şirketleri, inşaatları da Arap müteahhitler yapmaya başladı. Yani burada da çırak çıkmak üzere Türkiye. Burada da toplam beklediğimiz gelirin -ülkeye giren gelirin- önemli bir kısmının kendi içinde tekrar gelen ülkeye gitmesiyle ilgili bir durum var. Mesela, buralarla ilgili nasıl bir düzenleme yapılacak? Yani yabancıların gelip Türkiye'de turistik bölgelerde tur işletmesi ve kendi araçlarına ruhsat alıp onlar üzerinden kendi şoförleriyle kendi turistini taşıması... Buna ilişkin bir ortaklık yapılması, yerel şirketlerle, yerel halkla bunlar arasında belli bir hisse oranında bir iş birliği yapılması gibi bir durum söz konusu olacak mı? Yani Karadeniz açısından da Karadeniz'deki Sümela'dan başlamak üzere yayla turizminde yerli operasyonun geliri her geçen gün kaybolmaktadır arkadaşlar, bunu da bilgi olarak size iletiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Şöyle bir şey hatırıma geldi Nadir Bey: 2022 stratejik planıyla ilgili, turizmle ilgili, Ajansla ilgili, 2022 faaliyetleriyle ilgili bir rapor ya da bir planlama varsa sonradan Komisyon üyelerimize bunun iletilmesini, Kültür ve Turizm Bakanımızla kış aylarında yapacağımız bir toplantıda Komisyon üyelerimizin kendilerine iletilen planla ilgili değerlendirmeler yapmalarını, böyle bir zemin hazırlamayı öneriyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hay hay Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani böyle bir hazırlık yapalım inşallah.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yapalım efendim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun İlyas ağabey.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum ben de.

Tabii, şu anda biz Komisyon olarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının Sayıştay raporunu inceliyoruz; bir bütçe görüşmesi değil, faaliyet raporlarının değerlendirmesi değil bildiğim kadarıyla. Zaten Kültür Bakanlığının bütçe görüşmesi içerisinde bu tür şeyler görülecek, değerlendirilecek.

Sayıştay raporuna genel itibarıyla baktığımızda, bağımsız denetçinin kurallara uygun olarak çalıştığını, belirlenen standartlara göre raporunu hazırladığını ve bu rapor çalışmalarını yaparken de, çalışmaları sürdürürken de tamamıyla kurumun dışında ve kurumun etkisi olmadan çalışmalarını usulüne uygun olarak yaptığını Sayıştay burada tespit etmiş, raporuna da bağlamış. Tabii, gerçekten Türkiye turizm açısından önemli bir ülke ama sonuçta bu ülkede hep birlikte yaşıyoruz. Az önce ifade edildiği gibi ayrıştırıcı dillerden uzak durmak lazım, gerçekten bu çok önemli. İşte, cinsiyet ayrıştırıcı; doğru ama olmayan bir şeyler de Türkiye’de olmuş gibi Türkiye’ye gelişleri engellemeye yönelik ifadeler kullanmaktan da kaçınmak lazım. İşte “Türkiye’de özgürlük yok, Türkiye’de demokrasi yok, Türkiye’de insan hakları yok.” deyip bunu bütün dünyaya ilan etmek de bir noktada Türkiye’ye gelişlerin önünü kesmek demektir, Türkiye’deki turizmi engellemek demektir; bu tür söylemlerden de kaçınmak lazım. Eksikler var mıdır? Vardır; hatalar, kusurlar vardır; onları oturur kendi içimizde konuşuruz, değerlendiririz, giderilmesi konusunda da gerekli çabaları gösteririz ama olmayan bir şeyi bütün kamuoyuna, dünyaya duyurmak da Türkiye’yi kötülemekten başka bir şey değil.

Benim burada bir şey dikkatimi çekti, Tanımım Ajansı Genel Müdürümüz bir ifade kullandı, dedi ki: “Yurt dışındaki bazı kişilere “Türkiye uzmanı” belgesi veriyoruz. Bu belgeyi de çok basit testlerle, birkaç basit test sonucunda o testi geçenlere veriyoruz.” diye bir ifade kullandınız. Vallahi, ben bunu çok doğru bulmadım. Niye doğru bulmadım? Şu açıdan doğru bulmadım: Hani bizim halk arasında söylenen bir söz vardır, derler ki: “Yarım hoca dinden, yarım doktor candan eder.” Şimdi “Türkiye uzmanı” diye bir belge veriyoruz şahsa, eğer bu şahıs Türkiye’yi gerçek anlamda tanımıyorsa bunun tanıttığı kişilerin vay hâline. Yani ülkenin ne hâle geleceğini siz düşünün. Dolayısıyla, bence yurt dışındaki birilerine turizm açısından “Türkiye uzmanı” diye bir belge vereceksek bunun çok ciddi bir çalışma neticesinde verilmesi gerekir diyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Nuran Hanım, buyurun.

NURAN İMİR (Şırnak) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ya, aslında çok önemli, anlamlı, değerli bir çalışma olduğuna inanıyorum, sonuçta bir emek harcanmış. Bunun temel amacı tabii ki ülkeye getireceği kâr ve toplumsal anlamda kültürel değerlerini, güzelliklerini de paylaşmak ve insanların buraya gelişini sağlamak.

Şimdi, az önce konuşan milletvekili arkadaşım hani “‘Demokrasi yok, olumsuzluklar ve benzeri, insanlar yaşam kaygısı yaşıyor.’ falan diye sağda solda söylerseniz, kötü tanıtırsanız hâliyle bu bizi zorlar, çalışmalarımız sekteye uğrar.” dedi. Bir toplum yaşamış olduğu zorlukları kendi içinde değerlendirmiyorsa, yanlışlarıyla yüzleşmiyorsa ve bunun karşısında herhangi bir tutum ve bir politika üretmiyorsa temel sorun burada, ben buna inanıyorum. Burada iktidar ve ilgili bütün birimleri, kurumları -farz edelim ki iddia ediliyor- yok olan demokrasi, yaşanan hukuksuzluklar karşısında nasıl bir tutum alıyor? Bu ciddi bir sorun. Biz bunu ifade etmiyor olsak bile ya da baskılanıyor olsak bile, basın aracılığıyla bunun önüne geçiliyor olsa bile dünya ne yazık ki bunları görüyor, ne yazık ki. Bu açıdan, yaşanan eksikleri inkâr etmek, yok saymak, görmemek sorunları çözmiyor. Evet, bu ülkede demokrasi yok, demokrasinin kısıntısı bile kalmamış. Varsa, bir örnek en azından, tek bir örnek olarak ben görmek istiyorum, istiyoruz, halklar istiyor. Topluluklar, ülkenin kendi yurttaşı ciddi anlamda güvenlik kaygısı yaşıyor, yargı bağımsızlığı tamamıyla ortadan kalkmış, istikrar yok, insan hakları ihlalleri had safhada; eleştirisi olan -başta muhalefet- kadınlar, gençlik yani geleceği var eden gençlik, emekçiler, Kürtler her gün hukuksuzluklarla karşı karşıya kalıyor. Bu ülkede günde onlarca üniversite genci göz altına alınıyor. Bu ülkede uzun yıllar kadın mücadelesi veren kadınlar göz altına alınıyor, tutuklanıyor ve onlarca yıl ceza veriliyor ve tek suçları demokratik bir ülke, özgür bir yaşam yaşamak. Ve siz ne kadar inkâr etseniz de bunları dünya görüyor, bu veriler de her yere gidiyor.

Şunu söylemek istiyorum: Bunlar var iken insanların... Yani ne kadar tanıtım yaparsak yapalım, ne kadar maddi, manevi bir emek, bir külfet sarf etsek edelim istediğimiz hedefe ulaşamayacağımız bir gerçektir. Yani soruna doğru temelde odaklanmalı ve aslında bunun önündeki sorunların giderilmesi noktasında komisyonların ve özellikle oluşturulan bu “tanıtım ajansı komisyonu”nun bu anlamda önündeki engellerin sunumlarını da yapması gerekiyor ya da en azından böyle bir izah yapılabilirdi. Fakat muhalefet vekillerinin bile ifade ettiği bir gerçeğe karşı tümünden reddeden, yok sayan... Hiç kimse bizim kadar ülkemizi sevmiyor arkadaşlar. Yani bu ülkede doğduk, büyüdük, bu toprakların, bu havanın, bu suyun bir parçasıyız.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) - Bu milletin bir parçasıyız.

NURAN İMİR (Şırnak) - Bu halkın, bu milletin bir parçasıyız kesinlikle. Teşekkür ediyorum.

Ve bunun için bedel ödüyoruz yani; kadınlar olarak ödüyoruz, gençler ödüyor, emekçiler ödüyor, muhalefet ödüyor. Şimdi siz bunları görmezlikten gelemezsiniz. Ama bu kapsamda uzun uzadıya çok zaman almak istemiyorum. Ciddi bir sorun, her platformda, sokakta, yaşamla temasımızın olduğu her yerde. Demokratik bir ülkenin oluşması için bütün birimleriyle, kurumlarıyla ciddi bir çaba içerisindeyiz, özellikle kadınlar olarak çaba içerisindeyiz ve ne yazık ki zorluklarla da karşı karşıya geliyoruz ama biz umutluyuz. Bu düzenin böyle gitmeyeceğine, başka bir yaşamın mümkün olduğuna inanıyoruz ve büyük bir sevdıyla aslında ülkemizin bütün farklılıklarına bağlıyız, bu uğurda da mücadele ediyoruz, etmeye de devam ediyoruz.

Sadece teknik olarak bu Ajansla ilgili birkaç soru sormak istiyorum: Ajansın, 15 kişilik Yönetim Kurulu üyeliğiyle çalışmalarını başlattığı söylenildi. Evet, ülkedeki bütün kurumlarda, özellikle devletin bütün kurumlarında eşit temsiliyetin esas olmasını gözetken yerden sormak istiyorum: Bu yürütme kurulunuzda kaç kadın arkadaş var? Ajansa bağlı birçok ilde tanıtım komisyonu ya da kurullar ya da birimler oluşturduğunuzu söylediniz, bu kentlerin içerisinde Şırnak var mı? Özellikle ifade etmek istiyorum, varsa çok sevinirim, memnun kalırım çünkü Şırnak sadece güvenlik -tırnak içerisinde-

üzerinden düşünülen, hesaplar yapılan, planlar yapılan bir kent olmaktan kurtulmalı. Eğer böyle bir çalışmanız varsa, gerçekten teşekkür ediyoruz. Bütün bu oluşturulan birimlerdeki... Hani bazı illeri ifade ettiniz, toplumsal eşitlik ilkesinin uygulanması konusunda herhangi bir çabanız oldu mu, böyle bir uygulamaya geçtiniz mi? Ayrıca, birçok ülkede tanıtımlar yapıldığı söylenildi, bu tanıtımların içerisinde -arkadaşlar birkaç ili söylediler- Şırnak'ı ben de görmedim, sadece bir yerde "Mezopotamya" geçti, bütün bölgenin genel ismi miydi bu, yoksa kent, kent var mı? Özellikle orada, o tanıtımlarda Şırnak'ı görmek istiyoruz ve özellikle mesela şeyi de sormak istiyorum: Şırnak'ın Cizre ilçesinde inşa edilen "Medresa Sor" diye bilinen, 15'inci yüzyıldan kalma çok tarihi bir yerimiz var, bu tanıtımın içerisinde bu geçiyor mu? Ya da bu tanıtımlarda Şırnak varsa nasıl geçiyor? Bunu paylaşmanızı istiyorum.

Ayrıca, baraja ve yandaşa kurban edilen, özellikle, on iki bin yıllık tarihî Hasankeyf geçiyor mu acaba bu tanıtımlarda? Bunu özellikle öğrenmek istiyoruz.

Bir ibare geçti, kültür ve sanat alanında bir sürü tanıtımlar yapıldığı söylenildi. Ülke olarak inançsal anlamda, kültürel anlamda, diller anlamında birçok farklılıklara sahibiz. Bu mozağımız yansıtıldı mı yoksa iktidarın politikaları gibi yine tek tipleşen bir tanıtım mı olmuş? Böyle bir ayrımcılığın olup olmadığını öğrenmek istiyoruz.

Bir de Ajansa bir öneride ve bir talepte bulunmak istiyorum. Özellikle Cizre'de, bu kadar ciddi sorunların, hak ihlallerinin yaşandığı bir yerde insanlar kültürel anlamda da belli bir çabaya, bir mücadeleye giriyorlar. Çok önemli bir dernek var Cizre'de, Bisiklet ve Doğa Derneği. Aslında birçok kez bisiklet turları da yapıldı, bu bisiklet turları üzerinden bölgede doğa turları gerçekleştirdiler. Bölgedeki doğal güzelliklerin turizme katkısı için, Cizre Bisiklet ve Doğa Derneğinin tanıtımı için Ajans olarak bir destek verebilir misiniz? En azından böyle bir şey sunmanızı talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Şimdi, ihtiyaç ve pandemi nedeniyle yarım saat havalandırma molası veriyoruz Hocam, öncelik size ait dönüşte.

Kapanma Saati: 17.42

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.12****BAŞKAN: Tahir AKYÜREK (Konya)****BAŞKAN VEKİLİ: Metin YAVUZ (Aydın)****SÖZCÜ: Jülide İSKENDEROĞLU (Çanakale)****KÂTİP: Burhan ÇAKIR (Erzincan)**

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Değerli Komisyon üyelerimiz, Bakan Yardımcımız; toplantıyı açıyorum.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz -her ne kadar milletvekillerimiz burada olmasa da biz onları var sayıyoruz- kıymetli bürokratlarımız; Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının 2020 yılı Sayıştay Raporu üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Milletvekillerimizin hepsi yok ama toplantı yeter sayımız vardır.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Varlık Fonundan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının Sayıştay raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarında görüşülüyor. Komisyonların spesifik konularda bu tip toplantılar ve gündemlerle toplanması gerçekten çok önemlidir. Ancak bize bu iş sanki yasak savmak cinsinden gelmektedir. 27’nci Dönemde bu Komisyonla görüşülerek kurulan Turizm Ajansının Sayıştay raporunu görüşüyor olmak için başından sonuna kadar vebali olan bizler için son derece önemlidir. Bu bağlamda Sayıştay raporuyla birlikte buradaki bilançoların nerelere harcadığı, nasıl harcadığı üzerine bir faaliyet raporu da bizlere gönderilseydi daha doğru olurdu kanaatindeyim, Sayın Bakanım da bu raporun bize geleceğini söylemiş oldu. Biz muhasebeci değiliz ki salt buradaki rakamlar üzerinde tartışalım. Bu Ajans ne yapmıştır, ne yemiştir, ne içmiştir ona bakmamız gerekir. Onun için de bu raporun bize gelmesi gerekir. Aslında ortada bir Sayıştay raporu da yok. Sayıştay raporunda yazılı olan kısım... Sayıştay sadece bu konuda postacı görevi yapmıştır. Sayıştayın sadece yazdığı bölüm bu kadardır. Danıştay sonucunda düzenlenen bağımsız denetim raporları Sayıştaya gönderilir. Sayıştay münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Sayıştayın yaptığı ve yazdığı bölüm bu kadar yani raporla alakalı başka hiçbir bölüme ne müdahalesi olmuştur ne de bir şey olmuştur.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teklifi var Hocam da 2’nci sayfada veya 3’üncü sayfada.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Yani şey yapılan kısmı yok.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Genel olarak...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Genel olarak bunları yapmıştır.

Geçmişte kalkınma ajansları dahi Sayıştay denetimine tabi iken Varlık Fonu gibi, Turizm Ajansı gibi kuruluşlar bağımsız denetim kurumlarına havale edilmektedir. Yine de şanslıyız ki Varlık Fonunun İngiltere merkezli bağımsız denetim şirketine açık bilgilerinin “gizlilik” ibaresiyle milletvekilleriyle paylaşılması gibi bizim başımıza böyle bir hadise de gelmediği için Sayın Başkanım, bunda herhâlde katkınız vardır, size de teşekkür ederiz.

Turizm Ajansı daha henüz o kadar büyümedi herhâlde ki böyle gizlilik şeyli bir oturumda gündeme gelmiyor. İfade ettiğim gibi bu Ajansın kuruluşu bu dönem yapıldığı için bu kanuna şerh yazan bizlerin de yüzleri de buradadır. Nelere itiraz etmişiz, nelere doğru çıkmışız ona bakmak gerekir. En temelde Sayıştayın denetiminin olmamasına karşı çıkmışız. Bize hiçbir bulgu içermeyen muhasebe raporu

gelmiştir. Bence millî iradeyi küçümsemek anlamına gelir bu. Burada sayın yetkililere, Sayın Genel Müdürün yaptığı sunumlardan dolayı da Genel Müdüre teşekkür ediyoruz, sunumları güzeldi ancak gündeme esas olan şey bağımsız denetim raporudur. Faaliyet raporu tarafımıza gönderilmemiştir.

Faaliyet raporları hakkında birkaç şey söylemeye devam edeceğim çünkü buralarda harcanan meblağların karşılığı faaliyetler olmalıdır. TGA'nın internet sitesine girdiğimizde aylık faaliyet raporları olduğunu görüyoruz. Hepsine tek tek baktım. Gerçekten komik, bunlara faaliyet raporu demek için bir şahit gerekir. Şimdi, kaç video yayınladık, kaç kişi izlemiş, kaç kişi ağırladık, kaç makale yayınladık vesaire; son derece basit, baştan savma verilerdir bunlar. Yani sosyal medyada takipçi sayısıyla faaliyet raporu yapılır mı, Değerli Bakanımızın ve Kıymetli Genel Müdürümüzün bilgilerine sunmak istiyorum. Madem reklamcılık ve tanıtma işine önem veriliyordu, kapsamlı verileri de paylaşmamız gerekir. Hedef kitle verileri paylaşın. Hangi ülkelerden kaç etkileşim almış, hangi algoritmalara gidilmiş, Google'da neler yapılmış, bunu da görmemiz lazım. Kaç kişi bu reklamlar üzerinden tur şirketlerine, otel internet sitelerine yönlendirilmiş ki bunları öğrenecek anlaşmalar yapalım ki bu, amacına ulaşmış olsun. "goturkiye" diye bir internet sitesi ve uygulama yapılmış. Buna kaç tane makale ve içerik eklendi diye faaliyet raporu yazılmıştır? Ama bu uygulamayı Tanıtım Genel Müdürlüğü de dışarıdan ihaleyle temin edebilirdi. Bu Ajansın alametifarikası ne olmuştur, bilemiyoruz.

Bir reklam çekti Ajans, resmen milletimizi ve ülkemizi rezil etti. Müstemleke ülkelerinde görülen tarzda bir uygulamaydı bu. "Siz eğlenin, ben aşı oldum." başlığı da buydu, maskesiyle çekilen reklamlardan bahsediyorum. Tabii ki yurt dışından gelecek turistler başta olmak üzere bütün turizm sektörüne Türkiye'de bu alanda çalışanların aşı, maske ve hijyen kurallarına uyduğu da vurgulanmalıydı. Ajans bu bağlamda Covid-19'a karşı Güvenli Tesis Sertifikası da verdi. Bu, başka şekilde de anlatılabilirdi. Ama sanki turizm sektöründe çalışan personel, affedersiniz, belediye tarafından aşılanmış sokak hayvanları gibi resmedilmişti, "Size tehlike yaratmaz, sizi ısırmaz." der gibi. Bunu asla kabul etmemiz mümkün değildir, Türk milletine bu yakışmazdı. Bakanlık da bunu uygun gördü ki videoyu hemen apar topar dolaşımdan çekti, Ajansta görevden almalar yapıldı ama biz doyurucu bir açıklama maalesef göremedik. Ajanslar pek çok bürokrasiye takılmadan ya da daha hızlı hareket edebilmek, daha kaliteli hizmet edebilmek için kurulur ama görüyoruz ki Turizm Ajansı bu kriterleri sağlamamıştır. Turizm payının düşürülmesi için Komisyonda, Genel Kurulda da çok uğraştık, bu, yüzde 1'den 0,75'e çekildi ancak sektörden pek çok insan bu paya da, özellikle kâr etmeden alınan bu paya itiraz ediyor. Herkes kendince bir reklam politikası yürütmektedir. Türkiye ülke turizminin reklamını yapmak için neden sektörden böyle bir para topluyor, anlamak çok güçtür, hem de toplanan orana göre bizce yeterince etki göstermeyen bir Ajansa neden insanlar bu parayı versinler? Ben bu noktada Ajans yetkililerine bazı sorular sormak ve cevaplarını kayda geçmek için bekliyorum. Cevaplarını alalım ki bu konunun çıkmasında vebali olan bizler vatandaşlarımıza cevap verecek durumda olalım. Çünkü mevcut kanun, harcanan paranın kuruluş amaçlarına erişilip erişilmediği yönünde bir değerlendirmeye olanak vermemektedir.

Sorularım şöyledir:

1) Bağımsız denetim neden Varlık Fonu'nu da denetleyen Baker Tilly Güreli şirketine verilmiştir. Bu denetim nasıl bir usulle verilmiştir?

2) Malum olduğu üzere, Güreli firmasının sahibi Hüsnü Güreli futbol camiasında da bilinen bir isimdir. Vekâleten Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığı yapmıştır. Ortağı ve temsilcisi olduğu şirket Baker Tilly ise İngiltere merkezli bir şirkettir. Bu İngiltere merkezli şirket, Turizm Ajansının muhasebe ve finansal verilerine ulaşmakta mıdır, yoksa denetime esas evraklar sadece Türkiye'de mi tutulmaktadır?

3) Sayın Güreli mesleğinde iyi bir isim ve saygın bir yere sahiptir ancak neden Türkiye Varlık Fonu ve Turizm Ajansı gibi kritik kurumların tamamını denetleme görevini almıştır? Sayıştayın yapamayıp Hüsnü Bey'in yapabildiği şey nedir çok merak ediyorum.

4) Ajansın merkezi neden başkentimiz Ankara'da değil de İstanbul'dadır? Kültür ve Turizm Bakanlığı bütün turizmi Ankara'dan yönetebilirken Ajansımız neden Ankara'da değildir? Bir Ankara Milletvekili olarak bu hususun sebebini hakikaten çok merak ediyorum.

5) Muhasebe çok bilmediğim için net rakamlar almak ve vatandaşlarımızla paylaşmak istiyorum. Turizm payı noktasında kaç mükellef vardır? 2020 yılı için toplanması planlanan bütçe neydi, bu bütçenin ne kadarı toplanabildi?

6) Sektörden, turizm payı noktasında ne gibi eleştiriler gelmiştir, bu eleştirilerin çözümü için ne gibi önlemler alınmış ve hangi çarelere başvurulmuştur?

7) Raporda, Ajansın 69 personeli olduğu görülüyor, Sayın Bakanım, siz "96" dediniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bugün itibarıyla...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Evet, bugün itibarıyla 96 personeli olduğu görülüyor. Bu personelin nitelikleri nedir, görev alanları nelerdir? Yapılan sosyal medya çalışmaları, reklamlar vesaire dışarıdan şirkete mi yaptırılmaktadır, yoksa Ajans içinde bunları yapabilecek bir yeterlilik mevcut mudur? Bütün işleri dışarıdan veriliyorsa Tanıtım Genel Müdürlüğü neden yetersiz görülmüştür?

8) Covid-19 salgını sebebiyle konaklama vergisinin alımı ertelenmişti ancak turizm payı alınmaya devam ediliyor. Böyle bir ekonomik ortamda Ajansın faaliyetlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

9) Turizm Ajansı Tebliği'nde de bir örnek verilmiştir ki bu örnek üzerinden gidersek, 1 milyon 100 bin Türk lirası gelir elde etmiş bir otel firması 8 bin 250 lira turizm payı ödemiştir. Görünen o. Yılda 100 bin liraya yakın bir para yapar bu. Bu, bir şirket için ciddi bir reklam maliyetidir. Şirketler bu maliyetin karşılığında yeterli geri dönüşü alabilecekler mi, bunu da sormak istiyorum.

10) Finansal tablolarda 242 milyon Türk liralık televizyon gideri mevcuttur. Bu giderler hangi televizyon kanallarına reklam vermek suretiyle harcanmıştır? Türkiye merkezli kanalların Avrupa ve Batı'da yayın yapan versiyonlarına da reklam verilmiş midir?

11) 20 milyon Türk liralık yönetim kurulu toplantıları hangi sıklıklarla yapılmaktadır? Toplantılara sektör temsilcilerinin katılımı sürekli düzeyde midir?

12) 3 milyon liralık sponsorluk gideri görünüyor denetim raporunda, Ajans kime sponsor olmuştur ve neden olmuştur, onu da bilmek lazım. Tanıtım projeleri dışında ne gibi bir sponsorluk faaliyeti yürütmüştür?

13) 870 bin liralık genel yönetime danışmanlık harcaması yapılmıştır. Bu, Ajansta danışman çalıştırmak suretiyle mi olmuştur, yoksa bir şirkete mi aktarılmıştır?

14) 118 milyon liralık dijital pazarlama gideri görünüyor. Bu gider sosyal medya mecralarına reklam vermek suretiyle mi harcanmıştır; hangi sosyal medya şirketlerine, ne kadar para harcanmıştır?

Ayrıca, Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; burada 408 milyon 145 bin lira genel bütçeden aktarılan tutar gözüküyor. Genel bütçeden aktarılan tutar Sayıştay denetim raporuna tabi değil mi, bu parayı tamamen bunun dışında mı değerlendirdiniz? 408 milyon lira Sayıştay raporuna tabi ise, bu, genel bütçe olduğuna göre, bunun bağımsız denetim kurullarına dâhil olmaması lazım; bu, Sayıştay raporuna dâhildir. Ama 408 milyon liralık bir rakamın Sayıştay raporuyla ilgili hiçbir şey burada gözüküyor, bu da açıklamaya değer bir kısımdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Küçük bir ilavem var Sayın Başkanım...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gider kalemleri içerisinde en büyük payın televizyonlara ayrıldığı görülüyor, 242 milyon 811 bin, üstelik tahmin edilen bütçenin üzerine çıkmış. Şimdi, sorum şu: Yurt içi ve yurt dışı televizyon reklamları verilirken doğrudan Ajans olarak siz mi yaptınız, yoksa bir aracı firma kullanıldı mı? Aracı firma kullanıldıysa nasıl seçildi ve ne kadar ödeme yapıldı?

Diğeri: Yine gider kalemleri içerisinde turizmi geliştirme projeleri için bence çok önemli bir kalem var, ayrılan çok küçük bir paydı, 5 milyon gibi, o da harcanamamış, 3 milyon 319 bin lirada kalmış. Önümüzdeki yıllarda bu turizmi teşvik projelerine ödemeleri artırmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ulaş Bey, buyurun.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakan Yardımcımıza ve Müdürümüze teşekkür ediyorum.

Benim konuşmam kısa olacak, birkaç konu hakkında bilgi almak istiyorum.

2020 sonunda, kasada 4 milyon dolar civarında dolar, 13 milyon avro ve 1 milyon 300 bin civarında sterlin olduğu gözüküyor, aynı zamanda 113 milyon da TL bazında para olduğu gözüküyor. Burada, banka komisyonu olarak da ödenen 1 milyon 634 bin 858 TL gibi bir kalem gözüküyor yani kasasında bu kadar parası olan ve bunu bankada tutan bir kurum, aynı zamanda bankalara bu kadar... Komisyon ne için ödenir? Ya EFT masrafı için ödeniyordur ya maaş transferi için ödeniyordur, başka bir şekilde ödenebileceğini düşünmüyorum. Bankalar üstüne para bu kadar verirken, bu kadar mevduatı tuttuğunda bu banka komisyonları niçin ödeniyor?

İkincisi: 2020 sonu itibarıyla 300'er bin civarında vergi ve SGK borcu gözüküyor yani vergi ve SGK borçlarını düzenli bir şekilde ödemiyecek mu kurum bu kadar parası varken?

Tabii, yükümlülükleri döviz cinsinden olduğundan dolayı TL bazında para tutmak kurumu aynı zamanda zarara sokmuyor mu? Yani sonunda zaten böyle bir değerlendirme de var.

Bunları sormak istiyorum, zaten diğer arkadaşlar gereken bütün soruları sordular.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Metin Bey, buyurun.

METİN YAVUZ (Aydın) – Tabii, Hüseyin ağabey bir iki kelime edince Aydın'la ilgili, Didim'le ilgili, ona bir cevap verme hakkı doğdu. Bu bahsedeceğim konuların ikisi de birbiriyle alakalı.

Evet, doğrudur, 1995 yılında -demek ki ağaçlardan biri de size ait, o zaman öyle söylemişsiniz- Didim'deki bu yerin ağaçlandırılması yapılmış fakat 3.926 metrekaare bir yer burası. Ama ne hikmetse bu yeri Hazine sormuş. Ne zaman sormuş? 14/9/2021'de "Bunun durumu nedir?" diye sormuş. 2014'ten önce, CHP belediyesinin olduğu zaman burası konut imarına çevrilmiş.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – 2014'te...

METİN YAVUZ (Aydın) – Evet, ondan öte...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yani bizden ayrılıp AK PARTİ’den belediye başkanı olduğu zaman...

METİN YAVUZ (Aydın) – Fark etmez yani sonuçta bir CHP belediyesinde yapılmış ki...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – CHP’den, bizden ayrılıp AK PARTİ’den devam...

METİN YAVUZ (Aydın) – Bak, şimdi, bunu iyi şey yapın, doğru bilgi verelim.

Ki hemen bu yolun karşısında, yine, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından antik bir tiyatro yapılması için verilen yer 21/b usulüyle verilmiş, yine kendi belediyezinin bir müteahhidine verilmiş. O da çok önemli değil, hani diyoruz ya, çevre, yeşil, deniz, hava, şu, bu... Didim’in en güzel yerlerinden biri olan ikinci koy da Çamlık Mahallesi, doğru mu?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Evet, doğru.

METİN YAVUZ (Aydın) – Bu bahsettiğimiz yer ile buranın arasında bir yol var ve burası bir beton yağınına dönüşmek üzere.

Teşekkür ederim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Şimdi...

METİN YAVUZ (Aydın) – Yok, burada bir cevap hakkına gerek yok. Bunlar net bilgiler.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Cevap hakkı var da... Hayır, bilgi eksikliği var Sayın Vekilim. Yani biz burada seninle tartışmamıza gerek yok

METİN YAVUZ (Aydın) – Ama bunu siz her seferinde söylüyorsunuz, cevap vermeyince sanki haklı durumuna düşüyorsunuz, o yüzden.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Haklı değil, hayır.

METİN YAVUZ (Aydın) – Bu bilgiler doğru bilgiler Hüseyin ağabey.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, bir saniye...

METİN YAVUZ (Aydın) – Bu bilgiler doğru bilgiler, Bakanlık da burada.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, İbrahim Halil Bey bir şey ekliyordu, az önce konuştuğu için, eklesin sonra devam edelim.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Genel Müdür Bey’in sunumunda dinî turizme dair hiçbir reklam veya bir bilgilendirme görmedik. Yani Hacı Bektaşî Veli, Mevlâna, Selçuk’taki Meryem Ana Manastırı, Fener Patrikhanesi, Hacı Bayram Veli gibi dünyada önemli yer tutan bu dinî kuruluşlar, bizim ülkemizdeki bu kıymetli değerler dünyadaki diğer dinî kuruluşlarla bir temas edildi mi turizm açısından? Bu da önemlidir. Bunu sunumda göremediğimiz için öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz.

Hüseyin Bey, karşılıklı polemige girmeden şey yapalım.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Evet, ben de girmek istemiyorum efendim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, İsmet ağabey de konuşsun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Tamam.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcım, Başkanım, sevgili Genel Müdür, değerli Komisyon üyelerimiz; ben Hatay’la ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. Hatay ülkemizin müstesna bir ili. Yirmi sene sonra Türkiye Cumhuriyeti devletine katılmış, yirmi sene Fransızlara karşı mücadele vermiş. Kendi devletini kurduktan sonra, meclisin hür iradesiyle, devlet olmaktansa millet olmayı tercih etmiş. Bu anlamda da

Türkiye’de ne pozitif ayrımcılık isterse hakkı diye düşündüğüm bir vilayetin vekiliyim. Bizler Hatay’ı, ülkemizi tanıtmak adına Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından EXPO’yu yaptık. Bunu da merkezi bütçeden hiçbir destek almadan yaptık -Sayın Bakan Yardımcım da burada, yanlışsa söyler- hemen hemen bitirmek üzereyiz. 10 Aralıkta açılışını yapacaktık fakat EXPO’nun yönetimi erteledi, 1 Nisanda inşallah açılışını yapacağız. Bugüne kadar destekler olmadıysa hiç olmazsa 1 Nisanda EXPO’muzun tanıtımında, ellerimizle kurduğumuz bu ajanstan ciddi bir gayret istiyoruz. Hatay, UNESCO tarafından tescillenmiş gastronomi şehri. Hatay müstesna bir il fakat bizim Turizm Bakanlığından yeterince bir destek görmediğimizi söylüyorum. Aksi varsa Sayın Bakanım, Bakan Yardımcımla Hatay’ı karış karış gezeriz. Her şeyimiz var; yağımız var, unumuz var, helvamız eksik.

Hatay, Suriye politikasından çok ciddi etkilendi. İlçelerimiz savaş bölgesi gibi ilan edildi. Hatay’a zor şartlarında anca öğretmen, memur gelebiliyor çünkü insanların kafasına -benim doğduğum, büyüdüğüm ilçede- füzeler düştü, bombalar patladı. Şimdi, bu pandeminin şartlarında herkes bu bahanenin arkasına ciddi sığındı. Fakat mademki pandemi normalleşiyor, biz Hatay’a hem EXPO’umuza ciddi destek istiyoruz hem gastronomi şehrimize ciddi destek istiyoruz. Demin vekilim “dinî turizm” dedi. Bizim ora ilklerin ve enlerin şehri. Anadolu’daki ilk caminin, Habibi Neccar Camisi’nin bulunduğu merkezdeyiz. İlk kilise olarak bulunan Saint Pierre Kilisesi’nin bulunduğu yerdeyiz. Bizler Turizm Bakanlığından ciddi anlamda destek istiyoruz. Yaparsanız alkışlarız, yapmazsanız da sizi millete şikâyet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Bu, EXPO 2021 değil mi?

İSMET TOKDEMİR (Hatay) - Evet.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tanıtım konusunda Ajansımızın destek olmasını, Hatay’da düzenlenecek bu EXPO’ya destek olmasını biz de arzu ediyoruz, talep ediyoruz, diliyoruz; Sayın Bakanımıza da iletmenizi istirham ediyoruz.

Peki, Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum.

Tabii ki ben bölgemizin Milletvekiliyle tartışmak amacıyla değil de şöyle göstereyim Başkanım size, bu videoyu ben çektim. Burası satılan yer, olduğu gibi çam fıstıkların olduğu bir bölge. Evet, doğru söylüyor.

METİN YAVUZ (Aydın) – İmarı siz verdiniz buraya.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – İmarı şöyle: Burası normalinde 13 dönüm bir yer komple. Daha doğrusu burası çukur bir yerd, bataklık yerd, biz hafriyatla doldurduk ve ağaç diktik. Biz şunu diyoruz: Bir kişi hata yaptı diye, bu hatanın üzerine hata yapmamamız lazım. Ben diyorum ki: Şu ağaçları korumak için, alan adamlı iptal edelim ihaleyi, gerekirse Didim halkı olarak bir kampanya düzenleyelim, bu ağaçlar kesilmesin.

METİN YAVUZ (Aydın) – Alan da sizin arkadaşlarınız ha, haberin olsun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Benim arkadaşım değil, isterse babam da olsa... Zaten adamlar da bize düşman yani bunu gündeme getirdim diye.

METİN YAVUZ (Aydın) – Zaten burası ihaleye çıkmış, satılmış.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Tamam. Şimdi, burada şunu yapmamız lazım: Bu ihaleyi iptal etme yetkisi var Bakanın, Çevre ve Şehircilik Bakanının. Siz Komisyon üyesiniz, o gün orada da konuştum. Bunu iptal etme yetkisi var. Bunu iptal edin... Şimdi, Turizm ve Kültür Bakan Yardımcımız burada. Ya, insanlar betona gelmiyor, doğaya geliyor, denize girecek, ya tam denizin kenarında olan bir yer, insanlar yürüyüş yapıyor.

METİN YAVUZ (Aydın) – Amfitiyatroyu yapıyorsunuz oraya, amfi tiyatroyu yaptırtmayın, niye yaptırıyorsunuz oraya? Yeşil alandı orası, denize girilen bir yerd orası.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Hayır, işte, amfitiyatronun yerine de yine imar değişikliği yaptılar, üzüldük söylüyorum.

METİN YAVUZ (Aydın) – Kim yaptı?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Özelleştirme İdaresi orayı satıyordu, engel oldu. Amfitiyatro bütün halkın kullandığı bir yer arkadaşlar.

METİN YAVUZ (Aydın) – Bakanlık verdi, engellenmedi.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Burası konut alanı. Sayın Vekilim, bakın, biz orada amfitiyatro yapıpken gezdireceğim. Ben şunu söyleyeyim: Sizin Didim’de iş yeriniz var. Sayın Vekilim, burada bir yanlışlık var, burada birbirimizi suçlamayalım.

METİN YAVUZ (Aydın) – Didim’de iş yerim yok benim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ya, hastane yaptınız.

METİN YAVUZ (Aydın) – Doğru.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yani şimdi özür dileyerek söylüyorum, bir yanlış varsa bunu düzeltelim diyorum, ben bir şey demiyorum ki.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tartışmaya katılmak istiyorum. Hüseyin Bey düşüncelerini kayda geçirdi, talebini iletti; Metin Bey de değerlendirmesini yaptı, Bakanlık da notlarını aldı; teşekkür ederiz.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum, inşallah iptal edersiniz, Didimliler olarak bizi sevindirirsiniz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Dilşat Hanım, buyurun.

DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; benim de birkaç sorum olacak, biraz geç katıldık bütçeden dolayı sunumu biraz kaçırdım ama en azından bilgileri aldık bizde.

Bu, doğa tahribatının dönülmez sınıra ulaştığı bugünlerde ekoloji merkezli yerel kalkınmayı destekleyen ve geliri mümkün olduğunca geniş bir halk kesimine yayan, doğal ve kültürel kaynakları koruyan, çevre hassasiyeti sorumluluğu yüksek bir turizm politikası. Bu alanda yürütülecek faaliyet esasını oluşturması gerektiğini düşünüyoruz; hani Ajansın ekoloji merkezli bir turizm geliştirme çalışması olacak mıdır, var mıdır? Onu öğrenmek istiyorum Sayın Başkan.

Bir de –eğer kaçırdıysam tekrar edeceğim, kusuruma bakmayın- Ajansın tanıtımlarında Van, Doğubayazıt, Munzur Gözeleri, Mardin, Diyarbakır yer almakta mıdır? Onun sormak istiyorum.

Bir de kısaca, hepimizin bildiği gibi, pandemide en fazla işçiler, emekçiler zarar gördü ve en fazla da ağır şartlarda turizm emekçileri var biliyorsunuz, hizmet sektöründe de çalışıyorlar. Onlarla ilgili Ajansın bir çalışması mevcut mudur acaba? Çok fazla işten çıkarılmalar oldu, hani pandemide kapatıldığı için; işçilere yönelik bir şeyiniz var mıdır? Onu soracaktım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Hasan Bey, buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de birkaç soru sormak istiyorum Sayın Bakan Yardımcıma, Sayın Genel Müdürümüze. Şimdi, bu Sayıştay raporunun son sayfasında -37’nci sayfada 23’üncü kısımda- kira giderleriyle ilgili bir kısım var. Mevcut Ajansın bulunduğu yer sanırım Astoria Kuleleri. Astoria Kulelerine aylık kira bedeli ne ödeniyor? Yeni bir bölüme niye ihtiyaç duyuldu? Ne kadarlık bir bölüm için 62.400 liralık kira gideri gösterilmiştir? Bu çok fazla değil mi?

Bir diğeri, burada fuar giderleri var -26’ncı sayfada- 2020 yılı pandeme koşullarında hangi fuarlara gidildi, hangi fuarlarda 7 milyon 451 bin 806 lira para harcandı?

Bir de son olarak, kasanızda bulunan dövizler hangi tarihlerde, hangi miktarda ve hangi kurdan alınmıştır? Bir açıklama yaparsanız sevinirim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz Hasan Bey.

Ahmet Bey, buyurun.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekillerim ve Sayın Bakanım, siz de hoş geldiniz. Biz bu Ajansı tartışırken neler yapabileceğini veya ne yapacağıyla, parayı nasıl kullanacağıyla ilgili çok tartışmalar yaptık ama şimdi görüyoruz gerçekten, dünyanın birçok yerinde, özellikle sosyal medya aracılığıyla ülkemiz tanıtılmış ve tanıtılmaya da devam edilmektedir. Eğer ben yanlış bilmiyorsam, bu ulaşılan rakamlar yani Ajansın bir veya bir buçuk yıl, iki yılda ulaştığı rakamlar, Türkiye’nin, yani Turizm Bakanlığının şimdiye kadar yaptığı bütün çalışmalarındaki ulaşılan rakamlara eş değer gibi bir oran. E, paranın bu kadar çok olduğu yerlerde mutlaka Sayıştay raporu ve bu tip denetlemeler olacağı için daha titiz, daha şeffaf bilgiler verilmesi gayet normaldir. Bu tartışmalar -bugün bu kadar az paralar için, yani şu andaki şey için- yarın bu Ajansın gelirleri arttıkça daha çok yapılacağı için, şimdiden, sayın vekillerimizin de bu konudaki eleştirilerinin çok ciddiye alınacağından eminim.

Sonuçta, biz bu Ajansın ülkemize faydalı olacağına inanıyoruz, iyi işler yapacağına da inanıyoruz ve yaptınız da. Yani bu yıl Avrupa’da bu kadar sert geçen pandemi kurallarına rağmen hem sayısal hem de parasal olarak çok ciddi bir rakama ulaşmamız gerçekten güzel. Hem Hüseyin Bey hem ben turizm sektöründe olduğumuz için... Hayrettin ağabey de bilir bu sene gerçekten iyi geçti, fiyatlarımız iyi.

Değerli milletvekillerim, yani biz eğer turizm sektörüne “bacasız bir fabrika” diyorsak ve “Cari açığımızı kapatacak.” diyorsak bu sektöre çok ciddi önem vermemiz lazım. Çok iyi tesisler yapıldı. Artık, çok güzel, iyi müşteriler geliyor. Bazen, hani, 2013, 2014, 2015’teki ülkenin o andaki sıkıntılarından veya 2010’lu yıllarda niye düşük gelir elde ettiğimiz tartışılabilir ama o zaman da pahalı turistin gelebileceği çok alternatifli yerlerimiz yoktu. Şimdi, özellikle golf turizmi, sağlık turizmi inanılmaz derecede güzel; kaliteli müşterilerimiz geliyor, iyi paralar kazanıyoruz, kazanmaya da devam edeceğiz. Eğer şu pandemi olmasaydı veya pandemi biraz hafiflese, Avrupa’dan biraz müşteri alabilsek çok daha büyük çağ atlarız diye düşünüyorum. Mesela, biraz önce Hüseyin Bey “Almanya’daki 8 milyon turiste niye oynamıyoruz?” dedi. Doğrudur, Almanya’dan geliyor ama gerçekten ucuz turist geliyordu. Almanya’nın son iki yılda uyguladığı başka bir politika var; bunu üstü kapalı olarak yapıyor tabii, alenen yapmıyor. Avrupa Birliği içindeki lokomotif ülke, diğer ülkeleri maddi olarak destekleyen en büyük ülke Almanya. Mesela, İspanya ve İtalya’ya nakdî yardım yerine vatandaşlarının İtalya’ya ve İspanya’ya turist olarak gitmelerini teşvik etti. Yani nakdî yardım yapacağı yerde dedi ki: “Siz,

Türkiye yerine İspanya'ya gidin, ben size teşvik vereceğim.” Böyle kendi aralarında da bir paslaşmaları var. Biz bunun, tabii, bir kısmını turizm olarak biliyoruz, içeride neler yaptığını ama dışarıya böyle yansıtmıyorlar.

Ben buradaki Turizm Bakanlığımızı yetkililerine, Sayın Bakanım ve çalışan arkadaşlara da yapılırken ilk başlarda bu Ajans veya başka şey... Hepimiz yani ben vekil olduğumda da ilk başta çok hatalar yapmışımdır, hepimizin eksikleri olmuştur mutlaka. Bu Ajansın zamanla, giderek gerçekten çok güzel işler yapabileceğine ve özellikle turizm sektörü için iyi bir bayraktar olacağına inanıyorum. Moralimizi sağlam tutalım, başka alanlarda sıkıntılarımız olabilir ama turizm inşallah daha iyi yerlere gelecek, gerçekten gelecek. Bunun için de çok ciddi gayret gösteren, sektörü bilen bir Bakan da var.

Bakın, şimdi, ben geçen, Mecliste de söyledim; bazen de bilen bir insanla konuşmak başka bir şey. İtalya'nın Turizm Bakanı sektörle hiç alakası olmayan birisi, Yunanistan'da bilgisayar mühendisi, İspanya'nınki başka bir şey. Ama şimdi oturuyoruz... Eksikler olabilir, tamamlayacağız. Şu pandemi olmasaydı, gerçekten, şu anda biz karşıda oturan hazırunu alkışlayacaktık; inanılmaz derecede başka bir bütçeyle gelecektirdi, başka bir müşteri kitlesiyle gelecektik ve gelirle gelecektik.

Ben, bu vesileyle, hem değerli katkılarınızdan dolayı sizlere hem Sayın Bakanlığa çok teşekkür ediyorum.

Turizmi desteklememiz lazım. Bunu da gerçekten siyasetin dışında bir yer olarak görmemiz lazım. Bizim için en büyük giderlerden bir tanesi enerjidir. İnanılmaz derecede bütün sektör enerji harcar. Mesela, biz bu konuda teşvik isteriz enerji sektöründe. Ucuz elektrik de istemeyiz; bize güneş enerjisi izni versinler yeter, rüzgar enerjisi izni versinler yeter, biz kendi enerjilerimizi kurarız yani. “Bize bir şey verin.” demiyoruz yani “Bize nakdî para yardımı yapın, şunu yapın, bunu yapın.” demiyoruz. Bu tip teşviklerle önümüzü açsınlar yeter çünkü turizm sektörünün gerçekten devletle bir alakası yok, devlet yalnızca yardımcı olacak. Biz dışarıda kendi müşterimizi de buluyoruz, kendi yatırımımızı da yapıyoruz; Bakanlık da önümüzü açıyor.

O yüzden, ben hepinize saygılarımı sunuyorum ve çalışmalarınızda başarılar diliyorum Sayın Bakan Yardımcım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz Ahmet Bey.

Hasan Bey'in küçük bir katkısı olacak herhâlde.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Başkanım, benim bir sorum daha olacak.

Şimdi, bütçede “Giderler” kısmında 39 milyon 276 bin lira personel ve sağlık giderleri öngörülmüş, bunun 19 milyon 441 bin lirası gerçekleşmiş. Burada personel planlamasında mı bir sıkıntı yaşandı yani planlanandan daha az mı personel çalıştırıldı?

Bir de 96 personelle ilgili Sayın Zeybek sordu “Ücret skalası nedir?” diye ama 96 personel kimdir ve maaşları nedir? Bunların Komisyonumuzla paylaşılmasını talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz Hasan Bey.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Bir ilave için...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun Ahmet Bey.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Bakanım, inşallah Komisyonadaki çok muhterem milletvekillerimiz de bana katılıyordu; özellikle kültürel anlamda İstanbul'da çok ilginç ve güzel işler yapıyorsunuz. Bu Ajans da İstanbul'da ama biz yalnızca uzaktan seyrediyoruz, televizyondan seyrediyoruz. Bir gün götürün bizi, bu Ajansı da görelim; içinde kim var, hangi arkadaşlar ne

yapıyorlar? AKM'yi açtınız uzaktan seyrettik, Kız Kulesi'ni açtınız uzaktan seyrettik, Beyoğlu'nda inanılmaz güzel işler yaptınız uzaktan seyrettik; hiç olmazsa bir seferinde de biz sizin ne yaptığınızı bu gözlerimizle görelim de sizin avukatlığınızı biz sizin adınıza yaparız inşallah.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Çok haklısınız. Başkanımızın ifade ettiği gibi, biliyorsunuz Sayın Bakanım her yıl yaptığımız çalışmalarla ilgili Komisyonunuza bilgi sunuyor, bilgi arz ediyor. TGA'da bir hafta sonunda hem AKM'yi hem Galata Kulesi'ni hem o alandaki çalışmalarımızı bir kültür sanat etkinliğiyle de zenginleştirerek Komisyonunuza bir sunum yapmayı arzu ederiz. Başkanımızla biz onu planlayalım; haklısınız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, bu ortaya konulan değerlendirmeler Ajansın ilk faaliyet yılıyla ilgili olduğu için son derece dikkatli bir şekilde takip de edilmeli. Bir sonraki yıl için de tecrübe oluşturuyor aynı zamanda yani bunlardan istifade edilmesini ben diliyorum şahsen çünkü faaliyet raporunun, neler yapıldığının açık, şeffaf, detaylı şekilde Komisyonumuza sunulmasında fayda var. Bundan sonraki süreçlerde bu bir gelenek de oluşturacak aynı zamanda.

Celadet Bey, bir katkınız olacak sanıyorum.

Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben çevre talanıyla ilgili bir soru sormak istiyorum. Keçi Adası'nın tam karşısındaki yarımadanın Kızılkum Koyu'nda 31 bin metrekarelik zeytinlik için proje çalışması başlatılmış durumda. Proje sahibi bir AKP milletvekili. 23 Şubat 2021'de satın alıyor bu yeri ve denize sıfır olduğu belirtiliyor. Peki, bu nasıl yapılıyor? 2012 yılında Millî Parklar içinde "Korunan Alanın Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik" çıkarılıyor. Ancak 16 Mart 2020'de yönetmeliğin "sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım" bölgesini düzenleyen 9'uncu maddesinde bir değişiklik yapılıyor ve bu bölgelere turizm tesislerinin kurulması iyice kolaylaştırılıyor. İşte, bu milletvekili de buna dayanarak bu yeri resmen gasbediyor.

Yine korkunç bir çevre talanıyla karşı karşıyayız. Kıyı şeritleri hiçbir iktidar döneminde bu denli talan edilmemiştir. Bu hususta bilgi istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Nadir Bey, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım ve saygıdeğer milletvekillerim; tekrar ben saygıyla selamlıyorum hepinizi.

Sayın milletvekillerimizin Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'yla ilgili değerlendirmelerinin notlarını çok hassasiyetle aldık. Tabii, bilgilendirmeden kaynaklı bazı eksiklikler var. Bunları daha net bilgilendirmek ve sunmuş olduğu önerileri bir hassasiyetle değerlendireceğimizi ben ifade etmek isterim.

Öncelikle Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kurulduğundan bu yana kısa bir sürede ne işe yaradı? Tabii, bu çokça sorulduğu için ben burada başlangıçta da ifade etmeye çalıştım, özellikle bunu vurgulayarak ifade etmek istiyorum. Tabii, 2016'daki yaşadığımız krizden sonra 2017 ve 2018'deki düzeltilmeler ile 2019'da iyi bir turizm sezonu yaşadığımızı ifade etmiştim. Tam da bu aşamada "Rakip ülkelerimizle daha iyi rekabet edebilme adına ne yaparız?" çalışmalarını yaparken elli yıl önce, yüz

yıl önce gelişmiş, rakip olduğumuz ülkelerde kurulan... Ajans ihtiyacımızın -ki geçmişte de bu zaten dile getiriliyordu- farkında olarak yaptığımız çalışma, Komisyonumuzun destekleri ve Türkiye Büyük Millet Meclisimizin de takdiriyle yasamız çıktı ve böyle bir kuruma kavuştuk.

Tabii, hemen arkasından çıkan pandemi sürecinde çok hızlı hareket edebilme ve elde ettiğimiz kısıt imkânlarla hızlı icraat yapabilme kabiliyetiyle yaptığımız ataklar, güvenli turizm sertifika programı, tanıtım faaliyetleri -burada Genel Müdürlüğümüz ifade etti- bütün bunlarla biz gördük ki biraz önce de başlangıçta da ifade ettiğim bu pandemi sürecinde tüm dünya yüzde 85 civarında bir daralma yaşadı. Rakip olduğumuz İspanya, İtalya yüzde 80'ler civarında daralmalar yaşadı. Biz Türkiye olarak bunu yüzde 65'ler düzeyinde daralmayla kapattık. Bu yüzde 15'lik fark ki 2 milyar dolara yakın bir miktar, bu süreçte çok önemli bir miktar.

Niye rakip olduğumuz ülkelere ve dünya ortalamasından daha az biz daraldık? Bunun en önemli sebebi Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı üzerinden yaptığımız çalışmalar ki beklediğimiz bütçelerle, cirodan elde ettiğimiz payla biz bu çalışmaları yaptığımız için, tesislerimizin de büyük bir kısmı kapalı olduğu için beklediğimiz ciroların çok çok altında gelirlerle biz bunu başardık. Tabii, burada Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının uygulamaya koymuş olduğu Güvenli Turizm Sertifika Programı, yaptığımız bu tanıtımlar, anında açılan ülkeler, girişimler; Sayın Cumhurbaşkanımız, Dışişleri Bakanımız ve Sayın Bakanımızın ülkelere yaptığı görüşmelerle hava trafiğinin açılması da çok önemli roller üstlendi. Dolayısıyla, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının bu iki yılda ne işe yaradığının en somut belirtisi bu. Biz dünya ortalamalarından daha az küçüldük bu pandemi sürecinde, onlara göre de 2021 yılında çok daha hızlı yükseldik.

Az önce de ifade ettiğim gibi -tabii, yıl sonunda rakamlar daha net olarak ortaya çıkacak ama- biz ekim ayı sonu itibarıyla turist sayısında biz ilk defa -ki 2019'da 80 milyon turist, 80 milyar dolar turizm geliriyle kapattı İspanya; dünyanın en büyük, en önemli turizm ülkelerinden bir tanesi- 2021 yılında hem İtalya'nın hem İspanya'nın turist sayısı açısından önüne geçtik. Onlar 2020 yılına göre, o kötü yıla göre yüzde 15'ler civarında büyürken, biz yüzde 80 civarında 2020'ye göre büyüme sağlayarak şu an itibarıyla 21 milyon turiste, yabancı turiste ulaştığımız durumdayız. İç turizmde tabii daha büyük bir canlanma...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Rusya'nın da Rus turistlerin de katkısı var sanıyorum. Değil mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle Başkanım: Tabii, uzunca zamandan beri Türkiye'ye en fazla turist gönderen ülke, Türkiye'nin en fazla turist ağırladığı ülke Rusya. Dolayısıyla, bu süreçte de geçtiğimiz yılda da 2021 yılında da biz en fazla Rusya'dan turist ağırladık geçmişten gelen birikimi olarak. Dolayısıyla, Ruslar hep 1'inci sırada, Almanlar 2'nci sırada.

Hazır rakamlar gelmişken Gökhan Zeybek Vekilimiz de sormuştu. 2021 yılında Ekim ayına kadar bu 21 milyonun dağılımına baktığımızda, en fazla turist gönderen 10 ülkeyi de sayarsam Rusya 1'inci sırada yer alıyor, 4 milyon üzerinde; Almanya 3 milyona yakın, 2,7 milyonla 2'nci sırada geliyor ki Almanya'dan çok iyi turist ağırlıyoruz. Burada Gökhan Zeybek Vekilimiz söyledi, Almanya'dan gelenlerin Türk kökenli olduğunu ima etti. Bu rakamlar içerisinde Türk kökenliler yok. Türkiye pasaportu olan, yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları da tabii, turizm gelirlerinde elbette o istatistiklerde yer alıyor ama onların kategorileri çok daha farklı. Bu 2 milyon 700 bin tamamen Alman vatandaşı. Ha, bunlardan tamamen Türk kökenli ne kadar vardır, bunları bilemeyiz ama zaten Almanya'da yaşayan 3 milyon Türkiye kökenli vatandaşımız var ve biz zaten yıl boyunca 5 milyonun üzerinde yurt dışında yaşayan Türklere Türkiye'de ağırlama yapıyoruz. Dolayısıyla, bu 2,7 milyonun neredeyse tamamına yakını Alman vatandaşı. Tamamı Alman vatandaşı da "Alman kökenli" diyelim.

3'üncü sırada Ukrayna geliyor, 1,9-2 milyona yakın; 4'üncü sırada Bulgaristan, 5'nci sırada İran, 6'ncı sırada Irak, 7'nci sırada Polonya, 8'de Hollanda, 9'da Fransa -"Hiç gelmiyor." denildi, 9'uncu sırada - 10'uncu sırada Romanya ve diğer ülkeler geliyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ne kadar geliyor Fransa'dan?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Başkanım, Fransa'dan ilk on ayda 530 bin kişi gelmiş. Tabii, bu rakam yıl sonu itibarıyla daha da yükselecek.

"İngiltere'den niye yeterince gelmedi, Marmaris'te filan niçin görmedik?" deniliyor. Biz İngiltere'de bu tanıtıma daha yeni başladık, eylül ayı itibarıyla. Sebebi de şudur: İngiltere, yurt dışına çıkışlarda uzunca süre Türkiye uçuşlarını açmadığı için biz sonuçsuz bir reklam olacağı için, zaten ne kadar reklam yaparsanız yapınız, Türkiye'ye uçuşlar olmadığı için... Türkiye'ye uçuşlar eylül ayında açıldı, eylül ayından itibaren Türkiye'ye uçuşlar başladı; biz de bu tarihten itibaren yoğun bir şekilde İngiltere'de tanıtımlar yaptık. Kasım ayının başında, geçtiğimiz hafta, dünyanın en büyük fuarlarından bir tanesi Londra'daydı, ona da katıldık. Önümüzde yıl için de, geçtiğimiz yıllara göre; 2020'ye, 2019'a göre baktığımızda da İngiltere'de çok ciddi talepler var; inşallah, sıra dışı bir süreç yaşanmaz, İngiltere ile Türkiye arasındaki uçuşlarda bir kapanma yaşanmazsa 2022 yılında İngiltere'den çok iyi rakamlar beklemekteyiz, ilk 5'e de gireceği gözükmemekte yaptığımız projeksiyonlara göre. Ama uçuşların eylül ayında açılmasına rağmen İngiltere'den de çok hızlı bir şekilde, bir ayda, rakamları aldık, bu itibarla da baktığımızda, 278 bin kişi ağırladık ve 17'nci sırada; bu rakam da hızla yükselmekte.

Dolayısıyla, sonuç cümlesi olarak şunu ifade etmek isterim: Türkiye Turizm Geliştirme Ajansını kurmuş olmamızın en büyük avantajını, biz dünyaya göre daha az küçülmüş olmakla ve rakip olduğumuz İspanya, İtalya, Yunanistan gibi ülkelere göre çok daha fazla 2020 ve 2021'de onlara göre çok daha düşük daralma ve 2021'de 2020'ye çok daha hızlı yükselişe görmüş olduk ve turizm tarihimize ilk defa İtalya ve İspanya'nın üzerinde turist ağırlama durumuna geldik. Bu gelirden de durum böyledir. İnşallah, bunu daha da kalıcı hâle getireceğiz.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Onlar almadı ki turist.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tabii, normalleşmeyle beraber, Turizm Geliştirme Ajansımızın faaliyetleriyle Türkiye'nin turizmdeki büyümesini çok daha hızlı yaşayacağız.

Yine, Gökan Zeybek Vekilimiz söyledi: "Antalya 3,5 yerden mi ibaret?" diye. Tabii, biz 2023 stratejimizi belirlerken Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin dağılımını, analizini elbette yıllar boyu yapıyorduk ve Turizm Bakanlığımızın en büyük amaçlarından bir tanesi, en büyük politikalarından bir tanesi de Anadolu'nun her bölgesinde turizmi on iki aya yayma politikasıydı. Biz 2019'da bunu sağlama aşamasına gelmiştik fakat Covid-19 süreci maalesef bu süreci sekteye uğrattı ama biz Turizm Geliştirme Ajansımızın ve Bakanlığımızın çalışmalarıyla tekrar bunu canlandıracğıız. Ama 2019 itibarıyla baktığımızda, Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin yüzde 40'ı Antalya ağırlıklı olarak Akdeniz, yüzde 40'ı İstanbul ağırlıklı olmak üzere Marmara, yüzde 10'u Ege Bölgesi, kalan yüzde 10'u da Anadolu'muzun diğer bölgelerine gelmekteydi. Büyük bir oranda da tur operatörleri vasıtasıyla gelmekte. Biz bu rakamları tüm Anadolu'ya yaymak, daha da geliştirmek, Ege'nin ve Anadolu'nun paylarını artırmak için çalışmalar yapıyoruz. Bu çerçevede de biz -Turizm Geliştirme Ajansımız-Ege üzerine çok özel tanıtım programı başlattık. Ki çok ciddi tepkilerini de yansımalarını da gördük; Yunanistan, Ege'yi bir nevi kendi bölgesiymiş gibi dünyaya algılatığı için ciddi tepkiler de gösterdi. Biz önümüzdeki yıl bunu daha da güçlü bir şekilde yaparak Ege'nin Yunanistan'a ait değil, Türkiye'nin de bir bölgesi, bir turizm markası olduğunu gösterip oranın payını da elbette artıracğıız.

Yine, Güneydoğu Bölgemiz turizmimiz açısından son derece önemli destinasyonlarımızdan biri. Biz özellikle de bütünüyle...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bütün iller tanıtımında yer alacak mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Onu da ifade edeceğim efendim.

Tabii, Güneydoğu Anadolu Bölgemiz son derece önemli; son yıllarda seyahat etme saikleri; kültür amacıyla, doğa turizmi amacıyla, inanç turizmi amacıyla seyahat etme saikleri fazlasıyla artmakta. Bu anlamda da insanlık tarihinin başlamış olduğu noktalar, Hatay’dan Van’a kadar tüm bölgemiz bizim için olağanüstü değerli. Biz burada kültür, inanç, gastronomi ve doğa turizmi anlamında çok ciddi çalışmalar yapmaktayız. Ki tabii, turizm kendisi dışındaki etmenlerden fazlasıyla etkilenen bir sektör, güvenlik gibi. Ki geçmişte yaşadığımız sıkıntıların büyük bir kısmını o sebeple yaşadık. Güneydoğu Bölgesi’nde güvenlik amaçlı sıkıntı da kalmadığı için, çok rahatlıkla bölgenin her bölgesine seyahat edilebildiği için biz Güneydoğu’da başta kültür, inanç ve gastronomi alanları başta olmak üzere, çok büyük gelişmeler, normalleşmeyle beraber gelişmeler beklemekteyiz ki bunun izlerini iç turizmde, bu bölgelerde çok ciddi artışlar olduğunu görmekteyiz. Özellikle, Hatay, Antep, Urfa, Mardin, Diyarbakır bölgelerinde iç turizmde çok hızlı canlanmalar oldu. Özellikle, tatil zamanlarında bölgedeki tüm turizm tesislerimiz doldu, yüzde 100 kapasitesiyle neredeyse çalıştılar. Bunu tabii, kademeli olarak dış turizmde oradaki tanıtımları da ve markalaştırma çalışmalarını da yaparak bu bölgeleri dış turizmde de çok cazip alanlar hâline getirmek istiyoruz.

Tabii, Turizm Geliştirme Ajansının personel sayısının arttığından bahsetmiştik. Bunlar tabii, faaliyet alanlarının gelişmesiyle... İşte, bu yıl itibarıyla 96’ya çıktık ki bunların 46’sı, neredeyse yüzde 50’si bayanlardan oluşuyor, bayan çalışanlardan oluşuyor.

NURAN İMİR (Şırnak) – “Kadın” desek...

DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – “Kadın” desek iyi olur sanki.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – “Kadın” diyelim efendim.

Başta biz, az önce söylediğim gibi, destinasyon odaklı tanıtım çalışmalarını başlattık. GoTürkiye dijital platformumuz, çok önemli bir platform, belki yakın zamanda dünyanın en önemli dijital platformlarından bir tanesi olacak. Burada, biz 81 ilimizi GoŞırnak, GoKırşehir, GoKonya, GoKastamonu gibi isimler altında her ilin kendi tanıtım mecraları var. Burada, ilgili tüm valiliklerimizin başkanlığında il tanıtım komiteleri oluşturduk. Bakanlığımız ve TGA’nın temsilcileri ve ildeki tüm turizm sektöründen gelenler, ilgili tüm kurum ve kuruluşların temsilcileriyle o ilin tanıtımının nasıl olması gerektiğini biz, Türkiye’de turizmin geliştirilmesi ve Türkiye’nin tanıtımı çerçevesine uygun olarak aldığımız öneriler çerçevesinde belirleyeceğiz ve performanslarını takip edeceğiz. “Performans” derken biz, Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı üzerinden yaptığımız her harcamanın, her faaliyetin mutlaka dönüşlerini, rantabllığını, bire bir takip ediyoruz. Her yönetim kurulu toplantısında bunlar gündeme geliyor, tek tek analiz ediliyor ve yaptığımız faaliyetin karşılığını alıyorsak fazlasıyla devam ettiriyoruz, alan “Ola ki orada bir sıkıntı varsa anında ona son verin.” diyor.

Tabii, bu harcamalarımızı yaparken yönetim kurulunun kararına göre yaptığımızı belirtmiştim, onu da ben daha net bir şekilde sayın vekillerimize daha iyi anlatılması açısından ifade etmek istiyorum: Bizim 15 kişiden oluşan yönetim kurulumuz var, kanuna göre Kültür ve Turizm Bakanımız Yönetim Kurulu Başkanı, ilgili bakan yardımcısı, Tanıtma Genel Müdürlüğümüz olmak üzere, Bakanlığımızdan 3 temsilci bulunmakta, Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanıyla beraber 4 tane kamu odaklı yönetim kurulu üyesi var; kalan 11 üye, bu sivil hava yolu işletmecilerinden 1 kişi, Türkiye Seyahat Acentaları

Birliğinden 1 kişi ve kalanın tamamı Türkiye'nin bölgelerine göre Otelciler Birliğinin seçimle yapmış olduğu üyelere oluşuyor. Bunlardan bir tanesi kadın, Güneydoğu temsilcimiz, Diyarbakır'dan Selda Veske Hanımefendi, Hilton Otelinin Genel Müdürü olarak ve işletmecisi olarak faaliyet gösteriyor, seçimle geldi; bir tanesi ondan oluşuyor. Her bölgeden birer temsilciden oluşuyor ve bunlar sektörle bire bir iletişimde olduğu için, sektörün talepleri, faaliyetleri, sektörün cirolarından alınmış payların denetimi açısından da son derece dikkatle bunlar takip ediliyor. Biz, yine faaliyetlerimizi... Biz, bu kurulun yasama aşamasında da ısrarla ifade ettiğimiz gibi, Kamu İhale Kanunu'ndan muaf olarak tutmuştuk çünkü bunun hızlı karar alması gerekiyordu, zaten gelirlerinin büyük bir kısmı da özel sektörden ve özel sektör temsilcilerinden oluşan kararlardan oluştuğu için... Ama biz her bir alımımızı, her bir faaliyetimizi tüm ilgili uzman kuruluşlardan teklifler alarak en uygun, en ucuz fiyatlarla alıyoruz. Burada bağımsız denetim kuruluşunu da belirlerken 5 uluslararası akredite firmadan teklif aldık. Güreli firması en uygun teklifi, en ucuz teklifi verdiği için 92 binden 105 bine kadar 5 ayrı teklif vardı, Güreli firmasına verdik ve bu şekilde çalışmalarını, denetimlerini, faaliyetlerini yürütmekte.

Yine, biz, ki tanıtma faaliyetlerimizin büyük kısmını yabancı ülkelerde yapıyoruz. Oradaki TV alımlarını, reklam alımlarını doğrudan kaynağından alıyoruz, onun için bir komisyon ödemiyoruz. Ama yine, biz, sene başında Türkiye'nin tanıtımında, markalaşmasında nasıl bir konsept izleyeceğimize, ne tür mecralarda, nasıl yapacağımıza dair Türkiye kökenli ajanslar belirledik ve bu ajanslardan hizmet alarak -ki onlar da çok cüzi rakamlar, rakam miktarlarını da vereceğiz, şimdi ezberimde yok- onlarla bu çalışmaları yürüterek kaynağından, doğrudan satın alarak yapmaktayız. Ne şekilde, nasıl yapıldığı sorusuna cevap olarak...

Yine, sorulardan "Turizm çalışanlarına Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının bir katkısı oldu mu?" diye ifade edildi. Tabii, Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının görev ve sorumlulukları içerisinde bu yok ama biz Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak bu pandemi sürecinde pandemi başlayıp da tüm dünya kapatılınca Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak turizm sektörüne bir dizi destekler sağladık. Bunların içerisinde makul miktarlarda kredilerden tutun da işte kısa süreli çalışma desteği, işten çıkarma yasağı gibi, yine firmalar, seyahat acentelerinin rehberlerinin hayatına devam etmesi için işe devam kredisi gibi birçok alanda, yine birçok borçların -ki burada birçoğu kanunla, Komisyondan geçerek çıkarıldı- ertelenmesi gibi ki bu çerçevede ifade edildi, konaklama vergisi getirilmişti bildiğiniz gibi ama daha hiç uygulamaya konulmadan pandemi çıktığı için ötelenmişti. Geçtiğimiz ay yine Meclisten çıkan bir kanunla 2023'e kadar konaklama vergisi kaldırıldı. Dolayısıyla, konaklamaya ilişkin hiçbir tesisimiz vergi ödemedi ama turizm geliştirme payı niye ödeniyor? Bu, zaten faaliyette bulunan, gelir elde eden, cirosundan aldığımız paylarla yine sektöre harcadığımız paralar ki biraz önce de ifade ettiğim gibi, biz Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile bu faaliyetleri yapmasa idik 2020 ve 2021'de beklendiği gibi, dünyadaki yaşanan daralmaları biz de yaşasaydık, hem turizm çalışanlarımız hem de turizm sektörümüz çok daha büyük sıkıntılar yaşayacaktı, bu katkıları yapamayacaktık. Sağladıkları cirodan verdikleri payın çok daha üzerinde Türkiye'ye turizm açısından gelirler ve avantajlar sağlanmıştı, bu da büyük bir katkıdır, zaten cirodan belli bir pay elde ederek yapıldı.

Yine, Aydın Vekilimiz Sayın Hüseyin Bey ifade ettiler. Turizm gelirlerini artırmak, kişi başı geliri artırmak bizim de en büyük politikamız yıllardan beri, 2014'te ulaştığımız 800 dolara yine ulaşmak istiyoruz ama bu çerçevede de biz çalışmalarımızı, politikalarımızı belirlemekteyiz. 2021 yılının ilk üç çeyreğinde dokuz aylık rakamlara baktığımızda biz 15 milyar dolar turizm geliri elde ettik. Kişi başı gelirlere de baktığımızda 830 dolar ki 2014'te ulaştığımız rakama geliştirdik; bu da çok sevindirici bir tablo. Tabii, bunun içinde bulunduğumuz koşullardan bağımsız olarak ne kadar kalıcı olup olmayacağı da önemli çünkü marka tesislerimiz, Güvenli Turizm Sertifika Programı nedeniyle

açık olan tesislerimiz üzerinden bunları uyguladığımız için doğal olarak turizm kişi başı gelir daha yüksek markalı tesislerimiz daha fazlasıyla açık olduğu için bunun bu kadar hızlı bir şekilde yükselmesi gayet doğal. Bunu da kalıcı hâle getireceğiz inşallah, bunun da çalışmalarını yürütmekteyiz.

Biz tabii, Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı olarak deniz, kum, güneş ve İstanbul'da ağırlıklı olarak Türkiye turizminin yüzde 80'ini oluşturan bu bölgeler dışında da turizm ürünlerimizi geliştirerek Anadolu'nun her bölgesine yaymak istiyoruz. Bu anlamda Türkiye gerçekten olağanüstü büyük bir potansiyele sahip, gerçekten bir turizm cenneti. Van'dan Edirne'ye kadar, Adana'dan Samsun'a, Sinop'a kadar her bir bölgede çok olağanüstü turizm ürünleri oluşturabilecek değerlerimiz var. Biz bunlara yatırımlar yaparak, bunların çok güçlü tanıtımlarını yaparak kış turizminden yayla turizmine, kongre turizminden sağlık turizmine, kültür, inanç turizmi, doğa turizmi, bütün bunları geliştirerek ürün ağını inşallah, normalleşmeyle beraber geliştirerek Türkiye'nin turizm gelirlerini hedeflediğimiz önce 50 milyar dolarları, daha sonrası daha üst noktalara hızla çıkaracağız. Bu potansiyel ülkemizde fazlasıyla var, biz de bu çalışmaları profesyonelce Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile yaparak geliştireceğiz inşallah.

Yine, sorulardan tabii, Karadeniz'le ilgili olarak Gökan Zeybek Vekilimiz oradaki yatırımların tamamen her şeyiyle Arapların elinde olduğunu söyledi. Tabii, bizdeki veriler bunu göstermiyor. Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'yle yaşadığımız sıkıntılardan sonra körfezin diğer bölgelerinden bu bölgeye ciddi bir akım vardı. Bizim yaptığımız çalışmalarla Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan'dan da talepler artmaya başladı. Oradaki tesislerin büyük bir kısmı zaten Türkiye kökenli vatandaşlarımızın ama biz, o bölgede yatırım yapmak isteyen, konaklama tesisi yapmak isteyen yabancı yatırımcılar -ki Türkiye Cumhuriyeti devletinin politikalarının başındakilerden birisi olarak da biz yabancı yatırımcıların ülkemizde turizm başta olmak üzere her türlü yatırım yapması yönünde yardımcı olmaya, onların bu yatırımları yapmasını elbette isteriz, Türkiye'ye doğrudan döviz girdisidir bu- bu bölgeye de yaparlarsa seviniriz ama maalesef ki realite o durumlarda değil bugünlerde.

Yönetim kurulundan bahsetmiştik.

Harcama faaliyetlerimiz ve işte Halil İbrahim Vekilimiz söyledi, biz her ay Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın faaliyetlerini ifade ediyoruz ama tabii ki daha kapsamlı ve daha detaylı olma uyarınızı da dikkate alarak biz faaliyetlerimizi daha kapsamlıca her ay "web" sitemizden yayınlamaya devam edeceğiz. Tabii, biz Türkiye Tanıtım ve Turizm Geliştirme Ajansı olarak Genel Müdürümüzün de sunumunda ifade ettiği gibi, Türkiye'nin tanıtılması ve markalaşması yönünde çalışmalar yürüttüğümüz için biraz önce bu ağırlamalar söylendi. Biz çok sayıda her yıl artan oranda -ki önümüzdeki yıl bunun sayılarını daha da artıracacağız- Türkiye'nin ana pazarlarında ve Türkiye'ye yönelik olarak çalışan kanaat önderlerini, gazetecileri ülkemizde ağırlayıp turizm bölgelerimizi ve politikalarımızı tanıtır -biraz önce de ifade edildiği gibi en başarılı reklam, ülkesinde Türkiye'yi tanıtan, Türkiye'den memnun ayrılan kişiler olduğu için- bu memnuniyetlerini sağlayıp gittikleri ülkelerde, gittikleri bölgelerde Türkiye'yi çok daha iyi tanıtımlarını sağlamak istiyoruz. Bu anlamda ağırlama giderlerimizi her geçen yıl daha da artırarak devam edeceğiz. Çok fazla ve somut faydalarını görüyoruz. Bunların ölçümlemelerini de yapıyoruz ki Genel Müdürümüz sunumunda bunları ifade etti. Dolayısıyla, bunlar artacak.

Bu sponsorluk meselesi söylendi. Bu, yine sunumda ifade ettiğimiz gibi, Formula 1'in -ki dünyanın en önemli etkinliklerinden bir tanesi- Türkiye'de yapılmış olması, Türkiye'nin tanıtımı açısından son derece önemli. Biz Formula 1'in yapılmasında ve tanıtımında ilgili kurum ve kuruluşlarla, Türkiye'deki bakanlıklarla çalışıp onlara katkı sağladığımız için 3 milyon civarında sponsorluk geliri ondan oluşuyor. Bunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buraya sonradan geldi Mürsel Bey ama “Bir iki soru da ben ekleyeceğim.” dedi. İsterseniz onu da sorsun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tabii ki buyursunlar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mürsel Bey, buyurun.

Bu arada Meclis kapandı maalesef. 1 eksikle olsaydı suçlu hissedecektim kendimi ama 4 eksikleymiş.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Bu tür durumlarda ara verebilirsiniz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 4 defa yoklama istendi bu defa. Evet, üst üste hepsi. Biraz da evet hâliyle.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, anlamak lazım ki siz yorulunuz. AK PARTİ Grubunu söylüyoruz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hayrettin ağabey, zeytinlikten imara açılması gelirse her zaman yoklama istenir yani. Mesele, zeytinliklerin imarlaşma meselesi.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Yardımcısı, ben birkaç soru soracağım öncelikle.

1) 1 Ocak-31 Aralık 2020 tarihleri arasında birleşik tesisler ile konaklama tesislerinden kaç Türk lirası turizm payı geliri elde edilmiştir? Net soruyorum, not alırsanız. 7 tane soru soracağım çünkü gitti on saniye. Devam edeyim mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tabii, tabii, buyurun siz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – 2) Bakanlıktan belgeli, yeme, içme ve eğlence tesislerinden kaç Türk lirası turizm payı geliri elde edilmiştir?

3) Deniz turizmi tesisleriyle Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından kaç Türk lirası turizm payı geliri elde edilmiştir?

4) Seyahat acentelerinden münferit uçak bilet satışları hariç kaç Türk lirası turizm payı gelir elde edilmiştir?

5) Hava yolları işletmelerinden, ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden kaç Türk lirası turizm payı geliri elde edilmiştir?

6) Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerinden kaç Türk lirası turizm payı geliri elde edilmiştir?

7) “Kars Ani Harabeleri” diye geçiyor. Yeni adı, Türkçesi Ocaklı köyü yani. Burada altı yıl önce bir onarım işine başlanmış ve ondan sonra buraya hiçbir çivi çakılmamış. Burası ne kadar tanıtıldı Turizm Ajansı tarafından Kars Ani tanıtılabildi mi?

8) Turizm Ajansının Genel Müdürü burada, net maaşı ne kadardır, aylık ne kadar maaş alıyor, onu merak ediyorum.

9’u size soruyorum Tahir Başkanım Komisyonun Başkanı olarak. Biz Turizm Bakanlığına yaklaşık 15 soru sorduk, hiçbirine cevap alamadık. Soru önergelerimiz neden cevaplanmıyor? Komisyon Başkanı olarak, Komisyon üyeleri olarak sizlere soruyorum. Biz, bu Komisyonun üyesiysek Turizm Bakanı bu Komisyonun Bakanyisa soru önergelerimize neden cevap vermiyor? Net sordum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Bakan Yardımcımız 8’inci soruya da değinsin.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, ben sayın vekillerimizin daha önce sorduğu birkaç konuya daha değinerek Sayın Vekilimizin de sorusunu cevaplandırmak isterim.

Banka komisyon ücretinden bahsedildi. Evet, biz yaptığımız transferler ve ödemeler için Ziraat Bankasıyla çalışıyoruz. Ziraat Bankası tüm kamu kurum ve kuruluşlarından olduğu gibi bizden de komisyon alınıyor, komisyonun şeyi bu. Tanıtım Ajansının hiç vergi ve sigorta borcu yok.

Yine, kira giderleriyle ilgili olarak, tabii Astoria gibi... Aslında “Herkes çıkıyor, memnun değil.” denildi ama biz bu çalışmalarımızın tamamını başarılı bir şekilde orada yürütmekteyiz ki rayiç bedelin de çok daha altında kiralandı, miktarlar zaten ifade edilmişti. Orada personel sayımızın artması, biraz önce de ifade ettiğim gibi, Türkiye’nin büyük turizm hedeflerine ulaşmak için faaliyetlerimiz her geçen gün artarak devam edecek, personel sayımız, diğer faaliyetlerimiz... Dolayısıyla, orada ilave bir alan daha, 1.200 metrekare daha alan kiraladığımız için kira miktarı o yüzden arttı; onu ifade etmek istiyorum.

Diğer taraftan, Sayın Vekilimiz “Çevre hassasiyeti olan, ekoloji odaklı bir çalışma yürütülüyor mu?” diye sordu. Biz bunun çalışmalarını yılbaşından itibaren başlattık ki geçtiğimiz ay yine Komisyonumuzun tartışmalarıyla, yüce Meclisimizin de takdiriyle çıkarılan yeni Turizm Teşvik Yasası’ndaki değişikliğimizi de biliyorsunuz. Biz konjonktürde ortaya çıkan durumlara göre yine Güvenli Turizm Sertifika Programı gibi programlar uygulayabilme, bunun yaptırımlarını belirleme ve bu programları denetleme yetkisi almıştık. Bu çerçevede, bu kanundan aldığımız yetkiye de dayanarak, özellikle çevre hassasiyetini de gözeterek, ekolojik dengeyi de gözeterek -ki turizmin sürdürülebilir olması için bu olmazsa olmaz bir kural- çalışmalarımızı başlattık. Güvenli Turizm Sertifika Programı’nı kademe kademe yeşil turizm sertifika programına, sürdürülebilir turizm sertifika programına dönüştüreceğiz. Dolayısıyla, Türkiye’de bir faaliyet gösteren turizm tesisleri bu kriterlere uymadan... Ki biliyorsunuz Paris Anlaşması’na da uyarak, çevre şartına da uyarak bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak da bu yükümlülüğün altına girdik. Sürdürülebilirlik konusu bizim için, turizm için olmazsa olmaz. Bunun sertifika programını başlattık. 2022 yılıyla beraber kademeli olarak yoğunlaştırılmış bir şekilde uygulamaya koyarak bu sertifikayı alamayan hiçbir turizm tesisinin faaliyette bulunmasına izin vermeyeceğiz. Bunun yasal yetkisini de geçtiğimiz temmuz ayında çıkan yasamızla da almıştık bildiğiniz gibi. Tabii, Sayın Vekilim Celadet Bey biraz önce ifade ettiler, o konu Millî Parkların konusu olduğu için, turizm merkezimiz de olmadığı için şu an itibarıyla cevap verebilecek bilgiye sahip değilim, tamamen Tarım ve Orman Bakanlığımızın konusu ama Millî Parkların da böyle bir şeye müsaade edebileceğini, millî parklar kurallarına aykırı olarak bunu yapabileceklerine ben ihtimal vermiyorum. Konuyu araştırıp, Tarım ve Orman Bakanlığından -siz de alabilirsiniz- ben de alıp inşallah size bilgisini ulaştıracağım. Tabii, bizim bu yasamız çıkarken Komisyonumuzda da yoğun olarak tartışılmıştı. Biz turizm bölgelerinde yetki ve sorumluluklarımızın daha fazla olmasını, nihai olarak burada turizmle ilgili bir faaliyet, gerek jeotermalle ilgili gerek orman alanında -ki komisyonumuzda burada bazen karşı itirazlar da olmuştu- bunun faydasını işte biraz önceki sorulardan da görüyoruz. Artık diğer kurum ve kuruluşlar bir yerde turizm yatırımı yapabilmesi için turizm merkeziye bizim onayımız olmadan yapamayacaklar. Burada tabii bu olay tersinden dönüştürülerek sanki orman katliamı, mera katliamı veya işte, yanan ormanların tekrar turizme açılacağı gibi algılandı ama burada bizim bugüne kadarki uygulamalarımız ve tamamen amacımız diğer kurum ve kuruluşlar turizm politikasının belirlenmesi

konusunda faaliyette bulunmasınlar, sadece bu işin yetkilisi, politikalarını ve stratejisini belirleyen bir Bakanlık olarak biz yapalım demiştik: Sağ olsun Komisyonumuzdan da yüce Meclisimizin takdiriyle bu yasa da çıkmış oldu. Dolayısıyla bu politikaları daha güçlü bir şekilde uygulayabileceğiz. Çevre hassasiyeti açısından da bunlar son derece önemli.

Ben Muğla Milletvekilimizin de ifade ettiği soruya cevap olarak hemen şuradan rakamları okuyayım: 2020 yılı itibarıyla bileşik tesisler ve konaklama tesislerinin cirodan aldıkları pay, TGA'ya ödedikleri pay 214 milyon -vakit almamak için küsuratlarını okumayacağım- deniz turizmi tesisi ve araçları 8,9 milyon -yaklaşık 9 milyon- havalimanı terminal işletmelerinden 14,7 milyon, hava yolu işletmelerinden 25,4 milyon, seyahat acentelerinden 13,7 milyon, yeme, içme, eğlence yani restoranlardan 17,2 milyon. Gördüğünüz gibi toplam 295 milyonun çok çok büyük bir kısmını konaklama tesisleri -bileşik tesisler diyoruz ama bunların büyük bir çoğunluğu otellerden oluşuyor- 214 milyonla onlardan oluşmakta.

Ani, tabii bizim önemli kültürel değerlerimizden bir tanesi. Biraz önce de ifade ettiğim gibi biz kültür, inanç turizmi konusunda çalışmalarımızı çok daha kapsamlı ve kuşatıcı olarak devam ettireceğiz. Bu anlamda işte biraz önce de ifade ettiğim gibi özellikle Güneydoğu Bölgemiz, Türkiye'nin her bölgesi, Ege, inanç turizmi açısından, kültür turizmi açısından olağanüstü zenginler ve rakip ülkeler tarafından kopyalanamaz bir üstünlüğe sahip. Dolayısıyla biz bu avantajımızı kullanarak bunların tanıtımını... Ki, Kars iç turizmde Covid öncesinde çok büyük bir cazibe, Doğu Ekspresiyle de bir avantaj yakalamıştı, bu anlamda Ani de çok fazla ziyaretçi almaya başlamıştı. Bu Covid sürecinde bu biraz inkıtaya uğradı aslında. Biz tekrar tanıtım çalışmaları ve bölgede yapacağımız restorasyon çalışmalarımızla -ki devam ediyor Sayın Vekilim- onlarla biz o bölgenin tanıtımına özel olarak devam edip inanç ve kültür turizmi açısından önemli bir destinasyon olarak kullanmaya devam edeceğiz.

Tabii, "9 soru önergesine niye cevap verilmedi?" sorusuna... Bize gelen soru önergelerinin tamamını cevaplandırıyoruz. Bunlara niye cevap verilmemiş, ne olmuş, hemen döner dönmez inceleyip bakacağım, bilgilendireceğim ama biz sorulan soru önergelerine cevap veriyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Soru önergeleri konusunda Komisyon üyelerimiz hassasiyet bekliyor.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Cevap verilse bunu sormazdık.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Gecikmiş olabilir ama biz cevap veriyoruz Sayın Vekilim. Döner dönmez bakacağım, inceleyeceğim.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Cevap gelmiyor, ne kadar gecikebilir? Bir yıldır gelmiyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hemen bakacağım, bilgi vereceğim Sayın Vekilim.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Bakın, bakın... Bir soru daha sormuştum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Efendim?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hangisi?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Genel Müdürün maaşını?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Onu Genel Müdüřümüz cevaplandırır. Ben personel giderleri açısından da şöyle bir açıklama yapayım Sayın Başkanım...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Genel Müdür niye cevaplandırsın, siz cevaplandırın.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ben de cevaplandırayım.

Tabii, burada, Türkiye Turizm Geliştirme Ajansımız, kanunda da biz üstüne basa basa ifade ettiğimiz gibi, gerek Komisyonda ben gerek Sayın Bakanımızla yaptığımız toplantılarda ısrarla üstünde durdu, Turizm Geliştirme Ajansı çok özel bir ajans. Biz burada biraz önce de kısmen ifade ettim ama...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Onu da soru önergesiyle sorarım o zaman. “Kaç yerden alıyor, ne kadar alıyor?” diye size sorarım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tek yerden alıyor Sayın Vekilim zaten özel sektör, kamu kimliği yok. Biz, biliyorsunuz, Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Nadir Bey EXPO...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, hemen cevaplandıracağım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – EXPO Hatay’a destek dedik, evet.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Onu da ifade edeceğim.

Zaten biliyorsunuz Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı -ki burada da tartışıldı, biz ısrarla da istedik- çalışanları kamu çalışanı olamıyorlar, kamudaki bir kişinin de çalışabilmesi için kamudan ayrılması, istifa etmesi gerekiyor. Türkiye Turizm Geliştirme Ajansının hiçbir çalışanı kamu personeli hüviyetinde değil tamamı İş Yasası’na göre, özel sektör kurallarına göre çalışıyor. Genel Müdürümüzden de yüksek ücret alan çalışanlarımız var. Çok özel bilgisayar mühendisleri, çok özel uzmanları biz burada istihdam etmekteyiz. Dolayısıyla burada piyasa koşullarına uygun, birçoğu belki de kamu rayicinden daha yüksek maaş almakta. Bu da Türkiye Turizm Geliştirme Ajansında yaptığımız çalışmalardan dolayı...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Onları sormadım Sayın Bakan Yardımcısı, net soru sordum: Ne kadar maaş alıyor, kaç yerden alıyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Ama bu genel açıklamayı yapayım ki ona göre. Tek yerden maaş alıyor, 38 bin lira olması lazım, dolayısıyla bu...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Net...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Dediğim gibi net, evet, başka bir yerden de geliri yok Genel Müdürümüzün.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Bakarız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Dolayısıyla Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı özel sektör kurallarına göre bilişim uzmanlarından... Ki Ajansta Genel Müdürümüzden daha fazla ücret alan çalışanlarımız da var, bunlar böyle olmak zorunda. Bu hedeflerimize ulaşmak için yani gerçekten harcadığınız o büyük paralar –reklamları- doğru yere harcanıyor mu, sonucunu alabiliyor musunuz? Burada piyasa değerine uygun insanlar, nitelikli insanlar çalıştırmalısınız ki bunu yapabilesiniz. Öbür türlü bunu yapamazsınız. Zaten bu Kanun çıkarken de bunu amaçlamıştık, böyle yapmıştık ve politikalar da buna göre yürütülüyor. Ki biraz önce ifade ettiğim gibi seçimle gelmiş, 11 bölgenin temsilcilerinden oluşan yönetim kurulunun belirlemiş olduğu rakamlarla bunlar zaten belirleniyor. Zaten bunun bir rayici, bir bedeli yok, yönetim kurulunda bunlar belirlendiği için yapıyor.

Hatay EXPO’yla ilgili Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımız geldiler, bizleri, Sayın Bakanımızı ziyaret ettiler, beraber konuştuk, beraber çalışma kararı da aldık. Biz o anlamda Bakanlık olarak Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı üzerinden bu çalışmaların tanıtımı açısından da destekleyeceğimizi ifade ettik. Daha detaylı bir şekilde Başkanımızla da konuşup o nisandaki çalışmalara inşallah, Sayın Vekilim, destek olacağız biz de. Hatay bizim için de -sizin de ifade ettiğiniz gibi- çok önemli bir

bölgemiz; turizm açısından, kültür, inanç, doğa turizmi açısından son derece önemli bir bölge. Bundan daha fazla faydalanmamız lazım. Biz de bu anlamda Hatay'ın bir marka destinasyonu olması konusunda çalışmalarımızı TGA üzerinden de yürüteceğiz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hatay da buna en uygun yerlerden birisi.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Doğrudur, doğrudur efendim.

Özellikle Hatay, Antep, Urfa; bu bölgeler çok olağanüstü bir imkâna sahip ve biz iç turizm açısından da bunun faydalarını iç turizme açıldıktan sonra çokça gördük. Özellikle üç günlük ve daha üzeri tatillerin olduğu bölgelerde, tüm beldelerdeki tesislerimiz -ben bire bir takip ettim- tüm konaklama tesislerimiz yüzde 100 dolu olarak çalıştılar. Bu da son derece memnuniyet verici. Dedğim gibi artık ülkemizde güvenlik sorunu da olmadığı için yabancı turistler de artık yavaş yavaş artarak gelmeye başladılar. Gökan Zeybek Vekilimizin de ifade ettiği gibi, Orta Amerika'dan, Güney Amerika'dan, Uzak Doğu'dan, her bölgeden -tabii istediğimiz sayılarda değil ama- gelmeler, turlar, rezervasyonlar yapılmaya başladı normalleşmeyle beraber. Bu çok daha artarak devam edecek.

Sonuç olarak, -tabii ki ifade etmediğim hususlar olursa onları da anlatırız- her bir Komisyon üyemize faaliyet raporlarımızı da daha detaylı bir şekilde arz edeceğiz. Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı Türkiye turizminin gelişmesi açısından son derece önemli bir kuruluş, son derece büyük fonksiyonlar gördü bu iki yıllık süreç içerisinde. Bu pandemi sürecinde dediğim gibi dünya ortalamasından daha az küçülmüş olmamız bunun en büyük kanıtlarından bir tanesi. Normalleşmeyle beraber o hedeflerimize ulaşmamızda bizim için en büyük faydalardan bir tanesi de Türkiye Turizm Geliştirme Ajansı olacak. Kaldı ki kendi kaynağının büyük bir kısmını turizm sektöründen elde ettiği gelirlerle oluşturuyor. Dolayısıyla turizm büyüdükçe Ajansın imkânları da büyüyecek, Ajansın imkânları büyüdükçe çok daha güçlü bir şekilde Türkiye markasını dünyaya tanıtacağız ve Türkiye turizm yatırımlarını geliştireceğiz, zenginleştireceğiz ve Türkiye turizm gelirlerini hedeflediğimiz ölçüde büyüteceğiz ve hepsinden önemlisi de ülkemizin her bölgesine, Anadolu'nun tüm bölgelerine on iki ay boyunca turizmi çeşitlendirerek yayacağız.

Tabii, son olarak, sayın vekillerimizi ne zaman arzu ederlerse özellikle Türkiye Turizm Geliştirme Ajansında ağırlayıp bilgilendirmeye hazırız ama Komisyon Başkanı olarak biz bu yılki sunumumuzu -sizler de takdir ederseniz- Ajansta yapıp hem AKM'yi, Atatürk Kültür Merkezimizi -ki son derece güzel, çağdaş bir tesis oldu; çok da güzel sanat ve kültür eserleri orada sergilenmeye başladı- Beyoğlu Kültür Yolu'yla ilgili yaptığımız faaliyetleri de yerinde göstermek, Ajansta da bilgilendirme toplantısını yapmak istediğimizi ifade eder, saygılar sunar, arz ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, 2022'yle ilgili stratejik plan vesaire işte, hazırlıklar yapıldıktan sonra Bakan Beyle yine Komisyon olarak bir buluşma gerçekleştirebiliriz. Tabii, bu 2020 yılında faaliyete geçen Ajansın ilk değerlendirme toplantısı olduğu için muhtelif görüşler ortaya çıktı; bence faydalı görüşler de ortaya çıktı. Bunlardan istifade edilmesini, bunların mutlaka değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Genel Müdürlüğümüze, sizlere, arkadaşlarımıza, Komisyon üyelerimize teşekkür ediyoruz.

Bütün bu konuşmalarla ilgili raporumuzu da Meclis Başkanlığımıza sunacağımızı belirtiyor, toplantıyı kapatıyorum.

Çok teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 19.29